

BULETINUL CASA ROMÂNĂ

DEC. 1980

CONTENTS

Editorial	3
Oră de Betleem--Dumitru Ichim	5
Antologie: O, Brad Frumos . . . -- Radu Gyr	6
Crăciun--Vasile Posteuca	7
Colind Sentimental--Virgil D. Vasiliu	8
Gând de Crăciun -- S. G. Theodoru.....	8
In ajunul crăciunului--Alexandru Vlahuța	9
Bucovina--Alexandru Vlahuța	11
Sub cerul dulcele Bucovine--E. Daschievici	12
Albă iubire: Joc--Florica Bațu	13
Transilvania în spiritualitatea românească--	
Constantin Noica	14
Transilvaniei--Aron Cotrus	15
Din Lirica amerindiană Tribunal--Nicolae Novac	16
Din isprăvile aliaților "Firește--Recepție la	
Ambasada sovietică -- J. N. Manzatii	17
Blestemul--Vasile Alecsandri	20
Desculți--S. G. Theodoru	21
Cine a cucerit Ardealul?--C. Delaturtucaia	22
Tudor Arghezi & Patria -- Cezar Bolliac	25
Cronica Artistică: La Danse a la Ville de	
Auguste Renoir--Ovidiu Vuia	26
Cărți: Tiberiu Vuia--"Vacanțele Destinului"	30
Poemele poetului singur, Stefan Baciu--	
Aurel D. Bugariu.....	31
Note	33
Carnet	35
Anotimpuri de dragoste--Virginia Balaci	36
Imagini--Casa Română	37
Vestibulul înspre sală	38
Serbarea de Crăciun--"Învierea Domnului"	38
Spicuri din Presă	39
Stiri de la CRC	46
Announcements (CRC, Unirea dela Vest, Parish)...	48
Acknowledgments (donations, volunteers)	49
Membership	53
Financial Statement	56
CONVOCARE: Call to Annual Meeting	57
Calendar of Events at CRC	58
Calendarul CRC	59
Fondatori (Founders)	60
Subscription Form	61
Merry Christmas from the Board	63
Trei Păstori--St. Socoliuc (Back Cover).....	64

Buletinul Casa Română

- APARE TRIMESTRIAL -

Redacția și Administrația: 124 Montecito
Oakland, California, 94610

Redactor: ILIE SMULTEA

Redactor literar: NICOLAE NOVAC

VOL. III/4

EDITORIAL

redem sus și tare că cititorii Buletinului nostru și membrii organizației noastre "Casa Română și Capela" și-au putut da seama din cele trei numere precedente, ce au apărut până acum în anul 1980, că anume a făcut un pas înainte pe drumul destinului nostru românesc, datorită cooperăției bunului nostru confrate, poet și scriitor - NICOLAE NOVAC.

"BULETINUL CASA ROMANA", nu este și nici nu vrea să fie o publicație ce s'ar pune în competiție cu alte publicații românești din EXIL. Tot ceea ce, pe drept, dorim a realiza, din punct de vedere românesc, este de a spune și noi PREZENT, ca organizație, în istoria amar-nicului nostru EXIL.

Nu, nu credem că ar mai fi necesar din partea noastră, de a face o prezentare a redactorului nostru literar, care începând cu acest număr, intră oficial în rândurile noastre, căci NICOLAE NOVAC, sincer spunând, n'a avut nevoie de paginile umilului nostru Buletin, pentru a se face cunoscut. Numele lui este deja recunoscut ca ziarist, romancier, poet și traducător, nu numai peste granițele Țării noastre de baștină, ci chiar în România de astăzi.

În plus, activitatea lui de peste un sfert de veac ca director al orei românești de radio din Gary, Indiana; cât și anii de performanță efectivă ca redactor al ziarului "AMERICA", l-a introdus în casele și inimile multor Români-Americanii, care nutresc sentimente curate și se interesează de aproape de soarta Națiunii Române.

Recunoscând deci prezența și aportul lui NICOLAE NOVAC, la prezentarea Buletinului și a colaboratorilor ce ne-a adus, mergem cu Dumnezeu înainte, pe linia destinului nostru istoric.

Împreună deci cu fratele Novac, vă doresc din toată inima: "SĂRBĂTORI FERICITE" și la fel: "AN NOU CU BINE ȘI SĂNĂTATE"!

Nașterea lui Hristos, să ne fie tuturor, de mare folos!

I L I E S M U L T E A

Sărbători

Fericite!

Oră de Betleem

Florile dalbe, flori de măr – colind al părinților mei, colindul magului dacic, colind al fiilor fiilor mei, luminează-mi cărarea spre tainic luceafăr de regăsire!

În testament de ceară albinele slovenesc miresmele chiparoasei, calapărilor și cireșilor sălbateci. Cerbii și cerboaițele muntelui, crainici carpatici, duc vestea prin tinda brădetului, pe sub mestecănușul policandric, până la cumpăna apelor: "Florile dalbe, munte! Astăzi s'a născut Domnul!"

Magul Zalmoxe, craiul din Nord, întâlnește pe cei trei crai ai răsăritului și întinzând cojocul lângă covata de brad în care e culcat Pruncul, așează pe iarba de lână aur în scărișă de lemn și lacrima coniferelor în năstrapă de piatră, închinându-se: "Florile dalbe, Doamne!" Apoi se retrage cărare cu cărare în munți. Vântul i-a cules urmele împărătești de opincă și veacurile s'au sfătuit să-i odihnească numele.

Florile dalbe, lerui-ler de omăt, cine-mi va lumina hugeagul spre steaua ce răsare sus ca o taină?

Amvoanele inimii s'au umplut de troscot, cucută și bălării năpârcoase, iar pălămidele și urzicile își prădesc soiul de pustiu în străni și altare. Cel ce am fost încă mai sunt, iar cel ce sunt adesea nu-s.

Păsărea albastră a zburat printre colinde. Floare de măr, unde-mi voi găsi traista de cânepă și stiharele copilăriei?

Bală de șarpe. Păienjenis de timp. Gol. Luceafăr pustiu.

... Nouă azi ne-a răsărit,
Domnul Iisus Hristos...

– Cine sunteți voi?

– Omule vechi, e oră de Betleem. Cerul și pământul și cele de deasupra s'au înnoit. Vino cu noi! E oră de Betleem.

Și am plecat. Vișorele mi-au așinut calea, dar în urechi se mijeau fluierile păstorilor tot mai aproape. Vânturile din Nord se cruceau cu cele din Sud; omături fierbinți îmi zgăriau obrazul, dar glasul îngerilor tot mai aproape.

Ape fără punți, eu fără eu, prăpăstii de aer întunecat, urlet de lupi, zvârcoliri de viscol și simunul șuierând din Polul Innegurat al păcatului, dar tot mai aproape se auzea glasul lui Dumnezeu, tot mai aproape, ca anul de ieri lângă veacul de azi.

Ce dar voi aduce Tie? Nu mă pricep și mă minunez. Pământul – peștera, cerul – îngerii, pădurile – fluierul, apele – soarele, dar eu?

În mână aveam toiagul uscat cu care am împărțit cărările, zbuciumul, frica de eu și întrebări dureros de fără răspuns.

Stăteam ingenunchiat în fața leagănului. Pruncul și-a întins mâna spre toiagul rătăcitorului și toiagul a înflorit ca florile dalbe ale tăcerii – flori de cireș și măr.

DUMITRU ICHIM

ANTOLOGIE

RADU GYR

O, BRAD FRUMOS...

O, brad frumos, ce sfânt părei
 În altă sărbătoare.
 Mă văd copil cu păr bălai
 Și ochii de cicoare.
 Revăd un scump și alb cămin
 Și chipul mamei sfinte,
 Imagini de Crăciun senin
 Răsar și azi în minte...
 Un brad cu daruri și lumini
 În amintiri s'arată.
 În vis zâmbeste ca un crin
 Copilul de-altădată.
 Intregul cer era deschis
 Deasupra frunții mele.
 Acum strâng pulbere din vis
 Și numai scrum din stele.
 Copil bălai, Crăciun și brad
 S'au stins în alte zile.
 Acuma numai lacrimi cad,
 Pe 'ngălbenite file...
 Azi nu mai vine Moș Crăciun
 În noaptea de cenuse,
 Ci doar tristețile s'adun
 Să-mi plângă lângă ușe...
 În frigul temniței mă frâng,
 Pe amintiri pierdute,
 Mă strâng în inimă și plâng
 Cu vremile trecute...
 Omătul spulberat de vânt
 Se cerne prin zăbrele
 Și-mi pare temnița mormânt
 Al tinereții mele...

-x-

Crăciun

Troița literei așează alfabet,
 Străpunsă de mistere ca de-o undă
 Din geana inimii, dintr'un făget,
 În care clipa mângâie, sub bundă,
 Lumina vieții, dorul, un regret . . .

Când-va ne-am întregit abecedarul,
 Și-am dat de vestea bună din colind;
 A-ul e-aici, dar a trecut hotarul,
 Cu fruntea'n ceruri, îndrăzneț, **știind**,
 Și'n luminare, și-a băut paharul.

Pe liniuța ta se răzimară spații
 Ce s'au aprins în suflet, să ni-l nască.
 Din ins să suie rânduiești și nații,
 Pe drumuri de mărire împărătească.
 Și'n robi, să reînvie cruciații.

Dar, uite, litera rodi cuvânt.
 Avem de-acum pe unde ne mai duce.
 În zarea noastră nu-i nici un mormânt,
 Ci numai gândul răstignit pe cruce,
 Și-alătura de cruce, veacul frânt . . .

Tai litera din steaua de Crăciun,
 În niște semne dela noi de-acasă.
 Sunt, nu de-ajungere, ci de drum bun,
 Că ora-i de prigoană, neagră, joasă.
 — Azi numai răstigniții văd și spun . . .

Vasile POSTEUCĂ

Scoli, iubito, floare dalbă,
Doamna sufletului trist,
C'am venit când blândul Crist
Plânge'n scutece de jalbă
Proorocirea din psalmist.

Scoli, iubito, floare dalbă,
C'am venit odată'n an
Să-mi dai leacuri de alean
Cu mâini line pân' ce Alba
Nu se uită prin ochean.

Scoli, iubito, floare dalbă,
Doamna aprigului dor,
C'am venit colindător
Ca să'nșirui pe o salbă
Licărirea ochilor.

Stai, iubito, floare dalbă,
Să-ți urez și de plecare
Și la anul să fii soare
Dar pe-obrazul roz de nalbă
Să lași loc de-o sărutare.

Scoli iubito, floare dalbă,
Doamna cântecelor mele,
C'am venit sub cer cu stele
Să le'mpodobești cu nalbă
Din surâsul gurii tele.

Virgil D. VASILIU

S. G. THEODORU:

GÂND DE CRĂCIUN

Un cer senin și inimi tot senine.
Urări de tot ce e frumos și bine.
Printre drumeți, sub geamuri, trec fantasme
Și peste tot plutesc cântări și basme.

De-a-lung de străzi, prin case și oriunde,
Ceva de dincolo de lumi pătrunde.
Și'ncet, împărățiile uitate
Se nasc din nou, să fie noutate.
Și bucurii, speranțe 'nfiorare,
Transformă niște zile'n Sărbătoare.

Doar dincolo de zare se ridică
O lume de urgie și de frică
In care nu-i Crăciun și nu e pâine
Ci, poate doar, speranța unui Măine.

IN AJUNUL CRĂCIUNULUI

Pentru a treia oară întâlnesc azi pe bătrâ-
asta cu doi copilași de mână.

Ce slabă-i, săraca, și de abia merge. E îmbră-
cată într'o cataveică cu petici toată, pe cap
cu o broboadă de lână gălbue, și'n picioare tâ-
răe rămășițele unor foști șoșoni. Copiii, gă-
tiți în vechituri de căpătat, palizi la față se
uită cu ochi mari, speriați pe la vitrinile pli-
ne de jucării. O, ce milă mi-e de copii săraci,
care n'au jucării de Crăciun și cărora "Anul
Nou" nu le aduce nicio bucurie. Cum aș vrea
să știu ce gândesc ei acum!

Și merg după ei; lângă ei, viața se amestecă
în clipa asta cu a lor, bătrâna mi-e și mie bu-
nică.

E o zi de moină, parcă-i primăvară. Strada-i
ticsită de lume.

Trăsurile pe două șiruri, se mișcă încet, ca
după mort. Prin prăvălii e o îmbulzeală și o
zarvă amețitoare. Se miră bătrâna de atâta so-
dom... Ne-am oprit în fața unei vitrine mari.

- I, ce frumos e, bunicuță... Eu aș vrea să
am arapu ăla călare pe țap. Da tu, Lizico, ce-ai
vrea?

- Eu?... Stai să-ți spun...

Și Lizica se uită amețită, parcă i-ar fi fri-
că să ia așa lute o hotărâre. Sunt atâtea lu-
cruri frumoase, și toate-i plac, toate-i fac să-
i bată inimioara de surpriză, de dorinți care
nu se pot realiza.

----- 28 NOIEMBRIE 1918 -----
UNIREA BUCOVINEI CU ȚARA MAMĂ

Sat în Bucovina

Bucovina

Alexandru Vlahuță

... Frântură de rai scumpă inimii noastre, grădină cântată de poeți, țărână sfântă în care se odihnesc oasele celui mai glorios voevod al Moldovei, nespus de duios freamătă izvoarele tale și ce dulce-i umbra codrilor tăi!...

... Tu ești într'adevăr una din cele mai frumoase țări de pe pământ, dar numele tău ne doare să-l rostim; și străbătându-ți fer-

- Eu vreau păpușa aia mare cu pălărie roșie și Lizica o arată cu degetul. Un popor de păpuși, cu brațele întinse, cu obrații umflați și rumeni, par a privi mirate la noi, cu ochii lor de mărgele. În mijlocul lor e una mai mare, și stă în picioare, și are ciorapi și pantofi de lac, și e gătită în rochie de mătase.. Pe asta o vrea Lizica.

- Auzi, bunicuță, Ionel zice că păpușa asta mare vorbește... Nu-i așa că păpușele nu vorbesc?

- Haideți copii, nu vă mai uitați, că astea nu-s pentru noi.

- Da' pentru cine-s, bunicuță?

- Ia... pentru cei bogați!

- Da' noi nu suntem bogați?

Și se duc. Lizica mai întoarce capul ca să-și ia adio dela păpușa ei. Iar eu mă uit pe urma lor, gânditor...

Intr'un fund de mahala văd o cocloabă veche, pleostită, îngropată în pământ până la ferestă: geamurile sunt murdare, sparte și cârpite cu hârtie. Înăuntru e o lumină vântată, fumurie; pe pereții umezi sunt pârae de ploaie. O rogojină ruptă acoperă singurul pat și singura mobilă a acestei viziuni, la căptălu, lângă soba care-i mai totdeauna rece, sunt aruncate vraște toale vechi, care miros a bolnav.

Acolo văd intrând pe "bunicuța", cu o pâine la subțioară și cu cei doi copilași, care nu știu și nu pot încă pricepe cum se face asta, că nu sunt și ei "bogați".

Și n'au de nicăeri niciun ajutor, și nu-i o mână de bărbat s'aducă o doniță de apă în casă...

Și mâne e Crăciunul!

meacătoarele drumuri, ochii noștri nu-ți pot
privi podoabele decât printr'o perdea de
lacrimi...

EGLANTINA DASCHIEVICI:

SUB CERUL DULCEI BUCOVINE

Nu-i veselie acum, nici cânt,
Ci toate plâng, toate plâng.

Ți mi amintesc și-acum cu duiosie
De fericita mea copilărie,
De raiul de-altădat'al Bucovinei,
Țara Fașilor, Țara strămoșilor mei.

Mărețele icoane-ale naturii,
Acolo'n vrăjitul murmur al pădurii,
Acolo, sub bolta albastră-argintie,
Mi-au apărut din frageda-mi copilărie.

Acolo e trecutul unui neam pios,
Cu Ștefan Domnul, Atletul lui Hristos.
Azi, smulsă ești tu, scumpă Bucovină,
Din trunchiul Patriei, a ta mumă.

Dar Doamne, Dumnezeu! Prea Sfinte,
Induioșează-te de-a noastră rugăminte;
Adu pacea și veselia'n fine
Sub cerul dulcelui, dulcelui Bucovine!

FLORICA BATA

Joc

Joacă prunci în țintirim:
aferim! aferim!
pe sub straturi umblă mame,
dintre nourii de scame
curg, bunicii, cătinel
prin inel,
înspre inel.

Babă oarbă, unde ești?
- uite cerul plin de pești!
- uite lutul plin de oase!
uite vișă cum mai coase
prin albastru zare drum.
... frică fum
cu dor de fum ...

Haide leapșa prin copaci!
- tu te faci!
- ba tu tefaci!
cel mai mare!
cel mai mic!
ba din mijloc,
sau pitic!

Poate-un alt', alt' undeva
... tot mai va
și tot mai va ...

Toată lumea lângă mine!
- uite vine!
- ba nu vine!
- poate numai e pe drum!
... sau acum,

sau nu acum ...

x

x

x

Ierbile se țin în lanț:
dorobanț, dorobanț -
CLANȚ!

Albă iubire

Albă iubire, fântână stelară,
sete de zbor și de zbor și de zbor -
întorși dinspre raze - atâtea de oameni!
Flămând universu' de trupuri, de carne,
adâncului tineri - atâtea flămând!
când trupuri se cer, fericită câmpia
ce leagănă'n sine trup-oameni iubind,
fericit universu' ce poartă într'însul
această iubire, iubiri izvodind
- să tacă adâncul!!! - fericită, lumina
ce'n noi a știut să găsească lumini!!!
Fântână stelară, când totul e noapte
doar Noi, izbăviți dintre zodii, dansând
dansul iubirii de jertfă și nașteri,
albă iubire, prin cer traversând -

albă iubire ... deplină ... eternă ...

----- 1 DECEMBRIE, 1918 -----
**ZIUA ÎNĂPTUIRII MARELUI IDEAL ISTORIC AL
 UNIRII TRANSILVANIEI, BANATULUI, CRIȘANEI ȘI
 MARAMUREȘULUI CU PATRIA MAMĂ**

Transilvania în spiritualitatea românească

S'ar putea scrie o pagină adâncă asupra neamului nostru, al cărei titlu să fie: Somnul în istoria românească. Nu sunt multe neamurile care să fi fost atât de aproape — în rău sau în bine — de odihna cea mare și neființă istorică. Fără să vrem, de cele mai multe ori fără să vrem, noi am trecut prin toate modurile somnului, dela marea letargie națională în care am trăit veacuri dearândul și până la adormirea prea timpurie a celor aleși din mijlocul nostru.

Somnul ne-a mântuit, păstrându-ne și adâncindu-ne în noi înșine; dar somnul ne-a și paralizat, tocmai păstrându-ne prea mult în noi înșine. Iar în această viață națională, din fericire ca și din nefericire amortită de somn, Transilvania a reprezentat *starea noastră de veghe*; iată, în câteva cuvinte, rolul pe care i-l descifrăm în spiritualitatea românească.

Știm cu toții că nu în jurul Transilvaniei ne-am încheiat noi ca stat național, ci că Transilvania e cea care s'a alipit la Țările Românești. Dar dacă așa s'a întâmplat în ordinea de fapt a istoriei, pe planul spiritual în schimb centrul nostru național este în Transilvania, în acea "învățată Transilvanie" — spunea cândva Bălcescu — "azil vecinic al naționalității române".

În planul mai adânc al istoriei, *Transilvania* e patria-mamă.

Și, cu toată căderea ei sub stăpânire străină, Transilvania n'a abdicat. Acolo se păstra și se îmbogățea cel mai bine limba; de acolo începea cultura

noastră cu Coresi; și tot acolo se pregătea conștiința aceea de stăpân, la care râvnea Bălcescu pentru omul românesc.

A avea conștiința de stăpân, iată ce *nu* ne-a învățat întotdeauna istoria, în cutremurătoarea ei desfășurare. De ce n'am spune-o? Ea este încă marea noastră năzuință. Spre a avea conștiința de stăpân, trebuie să fii permanent treaz, incredințat că ai un rost pe lume și că nu ești întotdeauna la înălțimea aceluia rost.

Tipul de Român inzestrat cu o asemenea conștiință de stăpân, mai ales Transilvania l-a dat, în laboratorul ei național. Nu pentru că există acolo trufie românească; poate dimpotrivă, pentru că întotdeauna a existat acolo nemulțumire românească. "Marii noștri învățători ai Ardealului — scrie Xenopol în istoria sa, vorbind despre Samuel Micu, Petru Maior, Gheorghe Șincai — trăgeau, din adevărurile pe care le scoteau la lumină asupra originii neamului românesc, o învățătură pedagogică, bazată pe deșteptarea unui sentiment foarte puternic de moralizare, sentimentul rușinei, dojenind poporul român pentru căderea lui atât de joasă, când el se cobora dintr-o așa de mândră obârșie".

Sentimentul de rușine, cum spune Xenopol, este cel care încearcă uneori pe insul cu adevărată conștiință de stăpân. Funcția Transilvaniei era de a nu se împăca, de a nu consimți, de a nu se așterne somnului aceluia, care acoperă atât de multe etape din istoria noastră. Sem-

nificația spirituală a Transilvaniei era ceva determinat, de a traduce pasivitatea românească în forme de viață active; de a prefăce negativul românesc în pozitiv românesc.

Despre țara noastră, cronicarul Simion Dascălul exclama cândva: "țară mișcătoare și neașezată!" El voia desigur să spună: țară pe care străinii o tot incalcă, ale cărei graniți se tot schimbă, care nu se mai așează odată în albia ei de viață națională. Dar, cu cât în afară țara sau țărilor românești erau mai mișcătoare și mai neașezate, cu atât înăuntru, în lumea spiritu-

lui, românul încremenea mai mult. Ca să poată rezista puhoaielor pe care i le arunca istoria în față, românul a trebuit să se înclăsteze în firea sa. Țara era mișcătoare și neașezată pe dinafară, trebuia să fie așezată și statornică înăuntru.

Dar nu se poate adormi întru ceea ce ești. În ultimii o sută de ani istoria ne-a învățat multe feluri de a fi treji. Stim unul care nu e o amăgire: alipirea noastră spirituală de Transilvania!

CONSTANTIN NOICA

ARON COTRUȘ:

TRANSILVANIEI...

Cu trupul: rană și glod
 pe munții tăi genunchii mi-i rod
 și pași de fier inod
 și desnod
 spre piscuri ce 'n nori imbrobod
 urme de mers fără rod...

Doru-mi furtunatic vreau să-ți fie,
 pe vecie: —
 cneaz
 treaz,
 viteaz,
 veghindu-te, fără răgaz...

Sufletu-ți să-mi fie voevod,
 să-ți fiu ostaș-rapsod,
 dirjenie, foc, strădanie,
 unic în viața ta valahă, aspră, mută, stranie,
 Transilvanie! Transilvanie!...

DIN LIRICA AMERINDIANĂ
TRIBUL WINNEBAGO

RUGĂCIUNE

Făcătorul Pământului,
Tatăl nostru
ascultă-mă.
De plâns este viața
ce trăim pe pământ.
Căzând și murind
ne poticnim dealungul drumului.
Este adevărat că Tu
ne-ai spus ce să facem
pentru a obține
bunurile și beneficiile vieții.
Asta o știm
Pentru a câștiga o viață
precum Tu a-ai creat-o, bună
asta, deasemeni
o știm și-o încercăm.
Vom încerca cu-adevărat
să ne asigurăm lumina și
viața
Ci Tu, cu toate acestea
fă ca adevărata viață
să sălășluiească 'ntre noi
Aceasta Te rugăm
cu toată umilinta

ACEASTĂ NOU CREATA LUME

Plăcut arăta
această nou creată lume
Dealungul și dealatul
pământului, bunica noastră,
își împrăstia reflecțiile verzi
ale veșmântului ei
și mirosurile-i ce împrăstia
ereau plăcute de respirat

ÎN ROMÂNEȘTE DE
NICOLAE NOVAC

J. N. MÂNZATTI

DIN ÎN SPRĂVILE ALIATILOR „FIREȘTI”

RECEPȚIE LA AMBASADA SOVIETICĂ

Era sărbătoare națională rusească, ziua armatei roșii, în anul 1946. O paradă militară se desfășurase în cursul dimineții, cu defilarea carelor blindate sovietice, toate de tip american. Fiindcă, cu foarte rare excepții, întregul material de război rusesc, era de proveniență americană.

La parada, desfășurată în prezența mareșalului Tolbukin fusese silit să asiste și Regele Mihai. Privea cu durere la pasul cadent al hoardelor asiatice, defilând pe vestita Cale a Victoriei din București, pe unde altădată trecuseră glorioșii săi înaintași Carol I și Carmen Sylva, Ferdinand și Regina Maria, în fruntea oștilor românești biruitoare.

Orașul era împodobit cu steaguri roșii, fluturând ca niște pete de sânge pe cerul albastru ori pe zidurile albe ale clădirilor. Populația fusese scoasă cu sila în stradă, spre a privi pe învingător. Pancarte mari, înfățișând pe florigii părinți ai omenirii comuniste, Lenin, Stalin, Engels, Marx, se înșiruiau amestecate deavalma cu figurile hăde ale unor Ana Pauker, Petru Gроза, Gheorghiu-Dej și alte lichele. După amiază

muzicele militare au cântat în piețile publice. Doar câțiva derbedei, bețivi și ostași sovietici luau parte la "veselia" generală. Pentru populația țării, sărbătoarea muscălească era zi de doliu național.

Seara avu loc o mare recepție la Ambasadă Sovietică de pe Șoseaua Kiseleff, oferită de excelența sa Kavtaradze, vicleanul reprezentant diplomatic la București, tiranu bieței țări românești.

În saloanele luxoase ale Ambasadei, construită din marmură grea, cu covoare moi și mătasoase, cu tacâmuri de aur și argint și cu cupe de cristal în care mustea șampania frântuzească, uitați că te afli în localul unei reprezentanțe "populare".

Întreaga misiune rusească și proaspeții miniștrii comunisti români îmbrăcau fracuri impecabile, de și nu prea știau cum să le poarte.

Fuseseră aduși pentru reușita seratei un grup de "artiști ai poporului", cum li se spune în Rusia. Acolo, totul este al poporului, mai ales foamea, păduchii, teroarea și moartea. Artiștii erau: David Oistrach, un excelent violinist, Oborin, violoncelist și o frumoasă cântăreață de operă, K.

Un bun cunoscut, Consulul General în ministerul nostru de Externe, specialis în problemele slave și care vorbea perfect rusește încerca să se întretie cu artiștii sovietici. Aceștia răspundeau stângaci, monosilabic.

Abia mai târziu a observat Consulul român, că pe lângă fiecare artist rus era "atașat" un spion sovietic, un politruc a cărui misiune era de a trage cu urechea la tot ce discuta artistul. Ca nu cumva să se destăinuiească vreo nemulțumire, vre un adevăr necunoscut, despre paradisul sovietic. Și totuși Consulul s'a putut apropia la un moment dat de frumoasa cântăreață. Aceasta purta o haină de hermină cu o trenă de câțiva metri, pe cap avea o splendidă diademă de smaralde și brillante. Cercei grei și inele cu pie-

trele cât alunele îi împodobeau urechile și fliece deget.

- Vă felicit, scumpă doamnă, pentru frumusețea și strălucirea dvs. Sunt bucuros totodată să văd cum un artist al poporului sovietic poate, poate, datorită eforturilor muncii sale, să arboreze bijuterii și vestimente pe care în lumea apuseană doar reginele își permit să le poarte. Să bem un pahar pentru sănătatea și frumusețea dv. și pentru prosperitatea marelui dv. patrii.

Rusoaica s'a înroșit până în vârful unghiilor. S'a uitat speriată în jur și nevăzându-se supravegiată în clipa aceea, a răspuns mai mult șușotind decât vorbind:

- Îmi place să cred că ești un om de treabă, nu un spion. Mă încredințez d-tale ca unui prieten. Nimic, dar absolut nimic nu este al meu. Dacă m'ai vedea mâine dimineață, te-ai minuna și nu mi-ai mai face complimente... Sunt îmbrăcată ca o servitoarea de a dv., cu cizme în picioarele fără ciorapi, și cu tunică militară. Tot ce vezi îmi este împrumutat pentru o seară de către ambasador. Intocmai ca la teatru. La sfârșitul spectacolului... restitui totul, chiar și ciorapii și... cămașa de mătase de pe mine. Plătesc cu capul tot ce ar lipsi. Și fracurile tovarășilor mei, crezi ori ba, sunt tot ale ambasadei. Împrumutate... pentru o seară. Este aici la ambasadă o întregă garderobă, cu haine pentru toate împrejurările și de toate dimensiunile. Repet, întocmai ca la teatru. Dar... să te ferească Dumnezeu să te atagezi de aceste podoabe pământești! Dispari fără urmă. Noi nu avem dreptul să posedăm nimic, absolut nimic. Strălucirea e doar fațadă. Suntem în slujba poporului, în slujba celui mai asuprit popor de pe lume, domnule consul general.

Și ochii i s'au împăienjenit de lacrimi... Dar a pornit să rădă dintr'odată strident și neașteptat. Din spate apăruse silueta excelenței sale Kavtaradze, cu fața imobilă, palidă, care spuse:

- Tovărășă K., mai lasă-l pe domnul consul general să stea de vorbă și cu mine d-ta ocupă puțin de tovarășul Mareșal Tolbukin!...

xxXxx

BLESTEMUL

Blestemul țării tunând să cază
Pe capul vostru nelegiuit!
Blestem și ură; lumea să vază
Cât rău în țară ați făcut.

Și când în neagra de vecinicie
Veți pleca sarbezi tremurători,
Pe fruntea voastră moartea să scrie:
Dușmani ai țării, cruzi vânzători.

Vasile Alecsandri

SLĂVIM
NAȘTEREA TA CRISTOASE

MÂNTUITORUL NOSTRU

DESCULTII

Nero Roma-pus să ardă,
Alți nebuni întreaga lume
Și-au vrut ca să țină'n zgardă
Cerul și să-i dea alt nume.

Dar au fost aceia care
Intr'o sfântă nebunie
S'au făcut spre cer cărare
Și din lupta lor mândrie

Și deși desculți, în cale
Intr'o bună dimineață
La dușmanii toți în zale
Ei au stat să facă față.

Toți desculții se închină.
Strălucesc zalele'n soare.
Lupta a'nceput, de tină
Ori ce strălucire moare.

Iartă Doamne mercenarii
Dar la cei cu fața suptă
Ce nu-ți numără dinarii
Biruinți le dă în luptă.

Adu iar orânduiala
Adu iarăși omenia
Ia din suflet îndoiala
La români dă România.

Cine a cucerit Ardealul ?

de C. Delaturtucaia

Situația politică dunăreană a Cehoslovaciei reamintește evenimentele care ne-au frământat destinaul în 1918—1919.

După pacea de la București tot așa se aruncase asupra noastră valul doritor de mărire. La Nord Munții cu izvoarele, cum spune poetul popular, apoi la West ca și la Sud-Est, hotarul ne fusese rotunjit — o pace care echivala cu o robie nouă, ne hărăzise dușmanii.

Atunci față de noi, ca și acum față de Cehoslovacia, Marii aliați păreau că și-au uitat angajamentele. Generalul Franchet d'Espérèy, comandantul trupelor franceze de la Dunăre oprise aici. Înaintarea românească peste schingiul hotar. Serbia ocupase întreg Banatul, iar Bulgaria stăpânea Dobrogea. Ungaria încurajată de armistițiul favorabil acordat de comandantul francez își îndreptă toate rezervele în contra noastră.

La mijloc în acest angrenaj politic atât de periculos, puterile noastre se simțeau pe nedrept zăgăzuite și condamnate înfrângerii prin neînțelepte petice de hărțire.

Penia voia să frângă tăișul sabiei noastre.

Dar atacați puternic pe frontul de West, Germanii sunt siliți să-și retragă în grabă forțele din Răsărit, unde operațiunile fusese oprite încă din primăvară.

Faptul acesta ne-a dat curaj și îndată ce francezii au trecut Dunărea ne-am hotărât și noi să reluăm

armele, deși situația noastră militară nu era tocmai din cele mai îmbucurătoare.

Sub imperiul hotărârilor de la București demobilizaserăm în Martie 1918 toată armata și trimisese în teritoriul ocupat rezerviștii și milișienii contingentelor vechi.

Mai păstrasem sub arme cele din armă 4 contingente tinere care erau grupate o parte în 4 Divizii aflate în Basarabia, de altfel singurile unități mai bine reorganizate și dotate, iar restul în diferite regiuni ale Moldovei, resturi de unități dezorganizate ca scăpați de la dezastru.

Artileria și Cavaleria eșise din larmă fără cal, iar lipsa de echipament completa cercul suferințelor și umilirilor unei armate victorioase.

Cu aceste steaguri sdrențuite, destinul României cerea să cucerim noul lauri.

Rămăsese însă de-a nealins nici de puterea dușmanilor și nici de vitegia soartei. Era entuziasmul. Sub acele steaguri sdrențuite trăia încă elanul tineresc al contingentelor 1916—1917—1918 și 1919, al ofițerilor din Promoția războiului și al comandanților greu încercați în luptele glorioase ale anului 1917.

De aceea resturile răspândite, ca și rândurile risipite se vor aduna în grabă în trecătoarele Carpaților, și mai mult sau mai puțin echipate, dar bine înarmați cu armamentul modern rămas din război și mai ales însufleșiți de acel entuziasm creator, pornii din conștiință un

ȚARANI ARDELENI

de N. Brana

marț înfăptuiri, tinerii luptători români vor reîncepe sub cele mai bune auspicii atacul pentru desrobirea unui pământ scump pe care înaintașii lor îl pierduse în trista epocă a retragerii.

Eram puțini la număr, de aceea să înjghebăm în grabă 2 Divizii pentru Ardeal și 1 Divizie pentru Bucovina.

În Ardeal ne așteptau câteva unități de Ardeleni în care dragostea

de țară și entuziasmul pentru unirea fraterească compensa lipsa de organizare și înarmare.

Mai târziu vor mai fi chemate din vechiul Regat încă 4 contingente și se vor mai organiza și alte unități ardeleni, nu prea multe însă, căci armata de Transilvania nu a putut depăși numărul de 7 Divizii infanterie-cavalerie între care 2 Divizii de Ardeleni.

Cu aceste forțe lupta va fi biruită!

toare, sângele nu va fi preocupat
viețile vor fi cheltuite, moartea va
fi idealizată — entuziasmul tinere-
ții și dorința răsunării veacurilor
de umiliri vor depăși vitregia eve-
nimentelor și va înfrânge nedrep-
tatea destinului.

Douăzeci de ani mai târziu eve-
nimentele se vor repeta la un pas
depărtare de noi. N'a murit încă ge-
nerația acelor mari înfăptuiri, dar
deși făuritoare de destin, ea n'a a-
juns încă stăpânitoare de hotar.

De aceea evenimentele au trecut
peste noi iară sgomot, fără lărmă-
nare.

Entuziasmul de altă dată a fost
înlocuit cu o noțiune nouă — obli-
gatorie. Că se va chema muncă
obligatorie, instrucție obligatorie,
manifestare sau zămbet obligatorie
n'are nicio importanță, fapt cert este
că în astfel de condiții gesturile
pot fi lipsite de viață și acțiunile
infructuoase.

În cadența silată a copilului de
școală ca și în mișcarea generală
a maselor s'ar putea constata pre-
zența sau lipsa entuziasmului.

Poate că deoarece Cehoslovacia

a capitulat cu atât de grabnică ho-
tărâre. Lipsa generației dela cârmă
entuziasmul marilor înfăptuiri și con-
știința strălucitului destin, singurele
elemente importante cu care noi am
biruit la 1919.

Astăzi privesc cu îngrijorare im-
prejur. Frumoase sunt faptele ce se
proiectează, colorate sunt evenimen-
tele ce se desfășoară, numeroase
sunt mulțimile ce se adună, tot mai
cadențate sunt mișcărilor lor și tot
mai copleșite atitudinile, dar în de-
votamentul acesta atât de sgomotos
se mai păstrează oare flacăra ace-
lui entuziasm creator și conștiința
vie a destinului istoric?

În mijlocul atâtor dușmăni între-
barea apare chinătoare, căci dacă
el ne era util atunci acelor mari
înfăptuiri, va fi cel puțin tot atât
de util păstrării neafinase a patri-
monului recucerit.

De aceea în cadența executată la
comandă, în gestul „obligator”, ca
și în zămbetul fotografiat, priviți a-
dânc și căutați fără odihnă flacăra
entuziasmului spontan. Fără el orice
acțiune nu este realizare și orice
realizare nu este trainică.

----- VREMEA, Crăciun 1938 -----

LA MULȚI ANI

TUDOR ARGHEZI

Cititor de vreme bună
Să-ți urez pe nai și strună
Lăutar și de condei
Ce-i mai bine din ce vrei.
Să-ți trăiască toți ai tăi
De prin munți și de prin văi
De prin țiguri, de prin sate
Risipite prin bucate
Semănate, secerate
Țării tale-mbelșugate.
Jignițele fie-ți pline
Cît și zilele senine
Dee-ți anul bună ploaie
Tîrle lungi de oi bălaie
Și frumoși ca soarele
Căutînd ogoarele
Fie-ți, dragule, copii
Struguri albi, ciorchini de vie
Fetele ca piersica.
Să-ți trăiască vitele

Cele cu copitele
Cît și potcovitele.
Și să aibi viței cîți vrei
Născuți mulți, tot cîte trei.
Și femeia ta din casă
Fie-ți zveltă și frumoasă
Ca vlăstarii pomului
Bucuria omului.
Și copii
Cu ochi căprii
Și frumoși ca soarele
Păzindu-ți ogoarele
Băieții ca mugurii
Fetele ca strugurii
Piersicile să le cadă
În cămașe, din livadă.
O urare pentru voi
Cititori de slove noi
Anul care iată-l vine
Să v-aducă numai bine.

PATRIA

Dulce oer c-al țării mele
Veseli munți și vin hrănit,
Mai livezi, mai holde grele,
Mai fetițe de iubit,
Zică cine orice-o zice,
P-altă țară n-om găsi.
Dați-mi, dați a ei colnice,
Că-s român pin-oi muri.

Țara mea din baltă-n munte
Se răsfăț-n avuții.
Brazilii verzi îi rid pe frunte,
Istru-i cară bogății.
Rîuri, girle, ca cosițe,
Plete, plete se cobor
Pină-n poale-i, în lungi vițe,
Lîngă ele voi să mor.

CEZAR BOLLIAC

Cronica Artistică

LA DANSE A LA VILLE de AUGUSTE RENOIR

Specialiștii ne învață că impresionismul corespunde unei metode de a picta în aer liber, scopul maestrului fiind acela de a reda lucrurile cum se schimbă sub fiecare joc al luminii, deci fărămă dintr'o clipă, cadrul de pădure apărând altfel în aurora dimineții, la amiază, în zenitul soarelui și în crepusculul de seară.

Numai că această definiție se aplică strict lui Monet, Pissarro, Boudin, Jongkind și chiar școlii de la Barbizon, neimpresionistă, toți ceilalți artiști încadrându-se în grupul larg și mai mult decât vag al postimpresionistilor.

Nici unde nu te confrunți mai aproape cu această realitate decât atunci când intri în unicul Templu al Artei, Jeu de Paume din Paris.

Chiar la primii pași te întâmpină albul balerinelor lui Degas, alb ce nu-l găsești nici în imaculatul de nea al înălțimilor, nici în foile desfăcute ale crizantemelor de vară târzie, nici în altă parte a naturii, căci el este o culoare a sufletului, poezie și simfonietă de vioară în același timp.

Manet stăpânește negrul, - deaceia l-a și revalorificat pe uitatul Franz Hals - pe Olympia lui, o așează lângă Venus goală din galeria Uffizi, a lui Tițian și Maya nudă, din Prado, a lui Goya.

Violetul și galbenul lui Toulouse-Lautrec sunt flori, narcisi ai soarelui, legând sucul alb cu nopțile de păcat ale Montmartreului, sub irizațiile de absint al noului spectru, viciile devin virtuți și recitativele toate, liturghii.

Cezanne introduce teorema geometriei, deci matematica formelor în pictură, așa cum o realizează Paul Valéry și Ion Barbu în poezie.

În Autoportret cât și în fragmentele de peisagii ale lui Van Gogh trece un fior seismic de unde totul se descompune în vârtejuri și semicercuri, de fapt o transpunere în tonuri vii dar tragice a filozofiei disperării, a lui Kierkegaard.

Opera lui Gauguin caută un paradis terestru cu cai roșii, verzi și albaștri și se pare că l-a și găsit în mediul tahitian, de aici și acuta nepotrivire și vegnică învrăjbire de la Arles, cu Vincent.

Pe Renoir l'am iubit de întotdeauna el fiind senzualul culorii, trăind parcă numai pentru expresia ei, ca un Vermeer și Chardin dar mai ales ca acesta din urmă.

Ne oprim astăzi în fața lui LA DAN

SE A LA VILLE. Subiectul? O pereche dansând, chipul bărbatului este acoperit, silueta-i albăstruie servind de contrast robei albe lăsată în falduuri, trenă de sub care iese un vârf al pantofului de satin. În rochie joacă ape cu nuferi, sinelii, de argint și mătăsurii fluide. Spatele și brațele

goale, peste umeri îi trece volănase plisate
 în dantelărie vapoasă, mâinile-i fiind îm-
 brăcate în mănuși lungi cu unduiri de crini
 fragezi. Părul roșcat, pieptănat în sus la-
 să ceafa goală, este împodobit cu un tranda-
 fir roz, pafta, agrață, breloc. Văzută din pro-
 fil, Ea, este de o gingășie visătoare:

"Atât de fragedă te-asemeni
 Cu floarea albă de cireș,
 Și ca un înger dintre oameni
 În calea vieții mele ieși".

În contrast cromatic, pe fondul de gri al
 peretelui cu o coloană, apar verzi, palmierii
 de casă și în ceață lăsându-te mai mult să
 le visezi, flori azure, roșietice-gălbui, pe un
 parchet de aur-plumburiu...

Ei dansează, în ritm lent, pe un fel de le-
 itmotiv al lui Berlioz:

"Abia atingi covorul moale
 Mătasea sună sub picior,
 Și dela creștet pân' în poale
 Plutești ca visul de ușor".

LA DANSE A LA VILLE este o reprezentare a
 iubirii lui Renoir, înger și demon, Gabrielle
 sau Veronica. Dacă tipul feminin din quatro-
 cento și cinquecento, al lui Botticelli, Da-
 Vinci și Rafael, poartă ceva din exemplarul
 uman etern, al lui Renoir ține de o anumită
 epocă, trăind și murind odată cu ea.

Îți imaginezi sala mare cu oglinzi, unele,
 având un început de rugină, pe de margini, ur-
 mărind-o, marele îndrăgostit, poetul. Toată fla-
 căra din ochii lui, mistuitoare, nu are prea
 mult preț pentru că Ea nu o vede și nu o sim-
 te, soarta ei este dăruită unuia cu agonisiri
 mai bogate în cele pământesti:

"... Ia întreab-o bunoară,
 Și o să-ți spuie de panglice, de volane și
 de mode,
 Pe când inima ta bate'n ritmul sfânt al
 unei ode.."

Același profil îngeresc va primi dedicația

unui catren de început de secol, scrisă pe e-
 vantai de sidef pastelat:

"Lăudatu-te-a Profetii
 Și'nțeleptul Solomon,
 Ca pe macii din Șaron,
 Ca pe crinii din Șenir,
 Ca pe grâul din Sulem..."

Superbă dar crudă în inconștientă ei, va
 trece prin viață plutind, poate nicidecum acor-
 dându-se cu tâlcul cântecului și mai ales e-
 roina lui a cărei umbră este chiar Ea:

"Dar balerina nu-l iubea!...

Povestea lui?

Hm!...

Povestea mea

A mea,

A ta

Și-a altora!..."

Gabrielle a lui Renoir nu este nici fecio-
 ară nici sfântă ci o femeie pur și simplu, ca-
 priciu și frumusețe, asemenea Natasei lui Tol-
 stoi din romanul "RĂZBOI ȘI PACE".

În ultimă analiză o ființă născută din și
 pentru cele mai pure culori, creată de un De-
 miurg al lor.

LA DANSE A LA VILLE este armonie și per-
 fecțiune, ritm în absolut.

Părăsind Jeu de Paume ai impresia că în a-
 cest lăcaș se duce o laudă tinereții din om,
 una eternă și imuabilă.

În contrast, Destinul individului apare ca
 cel al crengii scuturând frunza pe aleile
 toamnei, așa cum își înseamnă pe un colț de ca-
 et refrenul, același poet-trubadur, bătut de
 chihlimbarul și mireasma lunii:

"Și-acum,
 cred că ați ghicit
 femeia care se vindea.
 Era chiar tinerețea mea.

OVIDIU VULIA

CĂRȚI

TIBERIU VUIA: "VACANȚELE DESTINULUI", Editura: "Carpații", Madrid, 1980.

Sincer, nespuse de sincer, nu găsim în dicționarul limbii române un cuvânt potrivit cu care să înregistrăm și să subliniem un gest atât de pios și în același timp de o nespuse semnificație, ca acest gest făcut de confratele nostru Ovidiu Vuiu, față de tatăl său, tipărindu-i peste hotarele țării noastre de baștină, acest volum postum.

În POSTFAȚA cărții acesteia, dl. Ovidiu Vuiu, fiul poetului, scriitorului și ziaristului bănățean Tiberiu Vuiu, spune textual: "...îmi împlinesc în primul rând o datorie ce o am față de un alt om. Scriitor și poet, din 1940, a încetat orice activitate literară așteptând libertatea spiritului care n'a mai venit așa cum a visat-o el"...

Ca unul care am avut fericita ocazie de a mă întâlni cu el, în cele câteva săptămâni ce am petrecut în orașul Arad, ca "elev teterist" al Regimentului 11 Călărași, înainte de a pleca la Școala de Echitație pentru ofițerii de rezervă din Cavaleria română, din Sibiu, ne-am văzut și ne-am plimbat în nenumărate rânduri pe malul Mureșului, stând de vorbă asupra unor probleme strict legate cu literatura colțului nostru de țară, cărui el, i-a dedicat cu mari sacrificii personale, tot avântul său de irecuperabil idealist, scoțând una dintre cele mai bune reviste literare din Banat intitulată simbolic: "INNOIREA".

O singură dată, stând pe o bancă pe terasa Mureșului, Tiberiu Vuiu a atins și

un subiect politic, și anume, admirația sa față de Iuliu Maniu și la fel, față de Ionel Moța și Vasile Marin, a căror jertfă, pentru o cauză umană, o considera, pur și simplu, mioritică.

Dar, să revenim acum asupra respectivei cărți ca atare, ce, fără doar și poate, înregistrează în amarnicul nostru exil, un pas făcut înainte pe terenul afirmării noastre creatoare în literatura mondială. Căci, o afirmăm, și aceasta cu totă sinceritatea că se găsesc pagini în această carte de o nespuse frumusețe ce pot sta cu cinste în cea mai pretențioasă antologie a literaturii mondiale.

ȘTEFAN BACIU: "POEMELE POETULUI SINGUR", Editura "MELE", Honolulu, Hawaii, 1980.

Poetul Ștefan Baciu, care încă din frageda-i vârstă de "cinspece ani", s'a afirmat în literatura română, ca un autentic și veritabil scriitor, și-a adunat între scoartele acestei cărți de 355 pagini, poemele ce-a scris între anii de Exil: 1970-1980. În total, credeți ori ba, 281 de poezii. Și, una mai frumoasă decât alta.

Nu, nu credem că vre-un alt scriitor român din Exil, a reușit să-l întreaacă până acum, pe această temă. Și desigur, nici de acum înainte, Ștefan Baciu fiind și rămânând cel mai prolific scriitor român din Exil.

Vor spune desigur unii, citându-l pe bardul poeziei românești: "...E ușor a scrie versuri, când nimic nu ai a spune"... Ei bine, acest dicton nu i-se poate acorda lui Ștefan Baciu, care spune ceva, în fiecare poem al său. Și ceea ce o spune, o spune cu inima, ale cărei porți le-a deschis larg, spre umanitate.

L'am cunoscut pe Ștefan Baciu, acasă la noi, în România, în anul 1938, în Cafetăria Facultății de Drept din București, fiindu-mi prezentat de fostul meu coleg de la Liceul "General Drăgălina" din Oravița, poetul, scriitorul și epigramistul ION I. MIOC, el însuși, student al Facultății de Drept din București. Alături de el se

găsea bunul lui prieten, poetul Traian Lalescu.

Da, au fost acestea, timpuri de frumoasă aducere aminte... Timpuri ce nu credem că ar mai avea șansa de a fi repetate cândva în istoria poporului român... Timpuri pe care Șt. Baciulea le cântă și le plânge în poemele-i de însingurat din umbra palmierilor din Hawaii și în portretele în versuri ale unor oameni din acele vremuri atât de bogate și rodnice pentru cultura unei țări abia trezită la o adevărată libertate spirituală.

Iată-l pe Ștefan Baciulea mărturisind pentru acele vremuri ale "generației de aur" în poemul: **PENULTIMUL CÂNT**:

Sângeră inima
când mi-o iau în dinți
de pe o altă stea
mă privesc sfinți cuminți

până în pânzele albe
îmi flutur batistele
când sună din salbe
de carnaval baletistele

pregătesc ortul popii
și-l frec cu "Sidol".
La marginea gropii
sunt singur. Sunt gol.

Spațiul restrâns al buletinului nostru nu ne permite a ne extinde asupra acestei cărți, dar nu putem rezista ispitei de a însemna mai jos, portretul lui; **GEORGE VAIDA**:

Oaspe tăcut în Piața Lahovary
poeme, zâmbet, cizme, epoleți
când versul își strunește armăsarii
și noaptea seamănă în parc tristeți

Îi văd și azi în aer silueta
când strofa-i tace între mitraliere:
o stea de sânge i-a roșit bereta
și la Odesa versu-i s'a făcut tăcere.

*

AUREL D. BUGARIU

NOTE

* În ziua de 25 August 1980, zi ce va rămâne o tristă amintire în istoria Românilor din Statele Unite, forțat fiind de împrejurări nefaste și dușmănoase, P. S. Sa, Arhi-Episcopul Valerian a renunțat de bună voie la cetățenia americană, pentru a pune capăt unui proces mult prelung și nespus de costisitor ce se

duce împotriva-i de mai mulți ani.

Cu această nespus de tristă ocazie, P. S. Sa a făcut public următoarea declarație:

"...Renunțarea mea la cetățenie nu trebuie considerată ca o recunoaștere a acuzațiilor de orice natură, formă ori manieră aduse contra mea de către guvern. De fapt vreme de 30 de ani am protestat împotriva lor. Adevărul este că procesul împotriva mea s'a extins întru ceva mult mai cuprinzător - o chemare în judecată a mediului politic și ideologic al României din anii premergători războiului, acum 50 de ani. Ca să se ajungă la acest scop evident, eu am devenit ostătec al cetățeniei mele, forțat să servesc ca instrument în condamnarea țării mele de naștere și mai ales a Mișcării Legionare din acei ani, precum și a multor bărbați și femei de calitate excepțională care au sacrificat așa de mult pentru ceea ce s'a crezut atunci ca să fie cea mai bună soluție pentru rezolvarea problemelor complicate ale României. Acest lucru nu-l pot accepta și nici nu pot permite să continue. Oricât m'as încrede în sistemul de justiție americană - am ajuns la convingerea neșămutată că mie mi s'au negat drepturile legale în această pertractare prelungită. Chiar dacă mi s'ar acorda nepărtinire în formalitățile de procedură, nu voi avea posibilitatea de a prezenta adevărul asupra celor petrecute

În România în acei ani critici dintre cele două războaie"...

Credem sus și tare că fragmentul de mai sus din DECLARAȚIA Prea Sfinției Sale Valerian, nu mai are nevoie de nici un alt comentariu.

Totuși, pentru o mai amplă lămurire a cititorilor noștri, reproducem mai jos câteva fragmente din cartea "THE UNDOING", prezentată ca material documentar la Tribunalul Federal din Detroit, de către avocatul P.S. Sale, George E. Woods:

"...urmărirea Episcopului Trifa prin procesul de denaturalizare s'a terminat pentru că acuzatul, în mod voluntar, a predat Tribunalului Federal din Detroit Certificatul său de cetățenie..."

"...Și oare de ce s'a terminat în felul acesta - de ce? după atâta timp pierdut, după atâtea eforturi și ani de dezamăgiri și supărări..."

"...Lupta pentru supraviețuire a început acum 30 de ani, cu rezistența la presiunea Guvernului Comunist din România de a controla Biserica Ortodoxă Română din această țară..."

"...Chiar de la început au venit acuzațiile de "criminal de război... Nazist... Fascist... atrocități..." Și, precum era natural, aceste acuzații continue au dus la anchetarea permanentă a acuzatului fără ca guvernul să fi găsit de cuviință să recunoască cooperarea lui Trifa, ori de câte ori a fost cercetat..."

Considerăm din parte-ne de prișos ori ce alt comentariu pe această temă, Prea Sfinția Sa Episcopul Valerian D. Trifa spunând tot ce trebuia spus, pentru lămurirea opiniei publice.

Pentru a face față unor împrejurări neașteptate, Congresul Bisericii Ortodoxe Române din Statele Unite și Canada, cu sediul la Vatra Românească, în adunarea ce a avut loc în orașul Cleveland pe

ziua de 20 Septembrie 1980, a ales cu unanimitate de voturi pe preotul N. Popp, ca Episcop suplinitor.

* STINDARDUL, fâlfâie de 28 de ani cu mândrie pe baricadele de luptă ale Exilului, purtat cu vrednicie de primul său stegar Ion V. Emilian și răzbind cu dârzenie, toate greutatele materiale și trecând în iureș haiducesc, peste toate pietrele de poticnire ce i-au fost și îi sunt încă puse în cale de cei fără de țară și fără Dumnezeu.

Ultimul număr din Noembrie 1980, aduce în cele 12 pagini, un material nespus de bogat și variat, semnat de: Ion V. Emilian, E. Lozovan, Traian Rovinaru, T. Râșcanu, Teofil Nicolae Conțanu și Radu Ciuperceanu. Numărul prezent mai cuprinde o pagină în limba franceză și 3 în limba germană.

Cititorii noștri care doresc a primi acest prețios ziar, se pot adresa direct la redacție; Stindardul, Jagerstrasse 17, 808 Furstenfeldbruck West Germany.

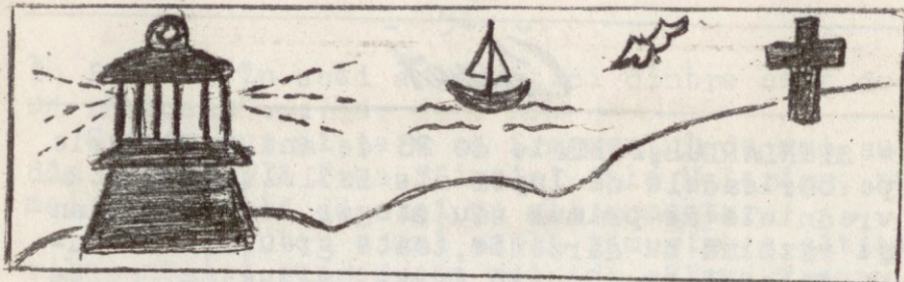
*

* TRICOLORUL, se intitulează noua revistă în limba română ce apare în frumoase condiții tehnice în orașul Toronto din Canada, având ca redactor pe dl. Cornelius Dima-Drăgan. (103 W. Lodge Ave., Ste. 1018B, Toronto, Ont. Canada M6K-2T7).

În ultimele două numere, apărute până acum, e adevărat că această nouă publicație a adus un material nespus de bogat și variat, dar lipindu-i caracterele românești, ca: â, ă, ț, ș, etc. face nespus de greu o lectură cursivă în strămoșeasca noastră limbă.

Cele două numere, apărute până acum, au fost publicate în colaborare cu: American Institute For Writing Research din New York. Aflăm însă că, din motive străine de cunoștința noastră, Institutul respectiv și-a retras colaborarea cu respectiva revistă.

*

ANOTIMPURI DE DRAGOSTE

Pe-atunci locuiam pe etajele mării.
La început fusese o idee de zbor
Cu care urma să debutăm în sfârșit
La curtea marilor păsări de larg,
Pentru că aveam acuta impresie
Că stăpînitoarele cerului se nasc din valuri
Sau că valurile se nasc spre a fi păsări.

Am așteptat amurgul să ne colorăm ultramarin,
Ne-am luat de mînă și-am intrat în astrala tăcere,
În flăcările de alcool ale adîncului
Am coborît trepte de safir și mărgea
Printre șiruri de crabi și stele de mare.
Ție-ți creșteau molatice actinii în păr,
Mie, branții prin care respiram amîndoi.

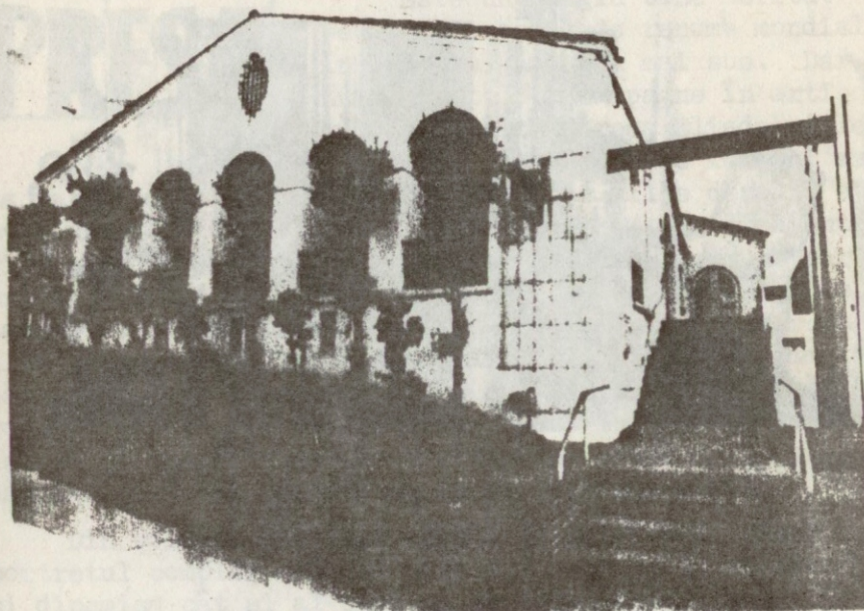
Marea era un sistem de castele ce ne-au fost dăruite
Pentru a visa liber, feriți de pizma
Semenilor ocoliți de această putere
Și-am visat anotimpuri de dragoste,
Învățînd miraculoasele științe uitate
Ale celor ce-au descoperit lumea pe-oceane,
Retrăgîndu-se apoi în iluminările apei.

Puteam trăi acolo mai multe milenii.
Nu ne era interzis nici capriciul de-a inventa totul din nou,
Însă-n necuprinsul imperiu nu știa nimeni ideea de zbor
Iar cîntecul se propaga numai prin albastre mișcări,
Astfel încît incolțînd în noi dorul de soare,
Marea ne-a socotit nedemni de tainele ei
Și ne-a expirat în lumina din care venisem.

-- VIRGINIA BALACI

IMAGINI

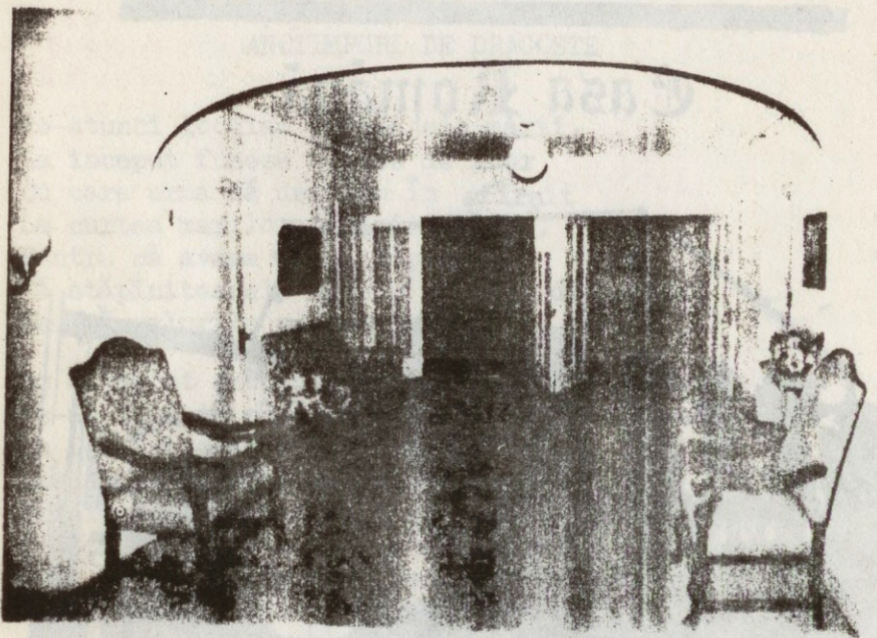
Casa Română

Situată în inima orașului Oakland, CRC a devenit focar
de atracție al românilor din nordul Californiei.

La sânul ei se colectează cărți, reviste și documente
despre neamul românesc, se țin servicii religioase aniversări
istorice, simpozioane, mese comune, șezători, petreceri cu
dansuri românești și americane. Sala cu o capacitate de
peste 400 de locuri este încăpătoare și atrăgătoare. Sălile
mai mici oferă un cadru aproape elegant pentru ședințele de
lucru ale Consiliului de administrație și alte grupuri mai
mici.

O vedere a
Vestibulului înspre sală

Folosim acest spațiu pentru a anunța **SERBAREA de CRACIUN**.-- Conform datinelor strămoșești toți românii se vor aduna în jurul parohiei "Învierea Domnului," își vor da concursul la practicele legate de această mare sărbătoare și la colindele tradiționale de Crăciun.

Dumineca de 21, Dec., 1980, va începe la ora 11 a.m., cu serviciul religios săvârșit de către pâr. Ioan Sirbu, după care va urma programul cu colinde și colindători, tineri și bătrâni într'un spirit de adevărată comunitate. După program, în jurul orei 4 p.m., se va servi o masă comună din bucate aduse de fiecare.

Cu ocazia apariției primului volum din Memoires de Mircea Eliade intitulat Les Promesses de l'equinoxe (editura Gallimard, Paris), Christa Delacampagne publică în Le Monde Dimanche (14 Sept., 1980, pp. 19-20) extrase dintr'un interviu cu autorul profesor de filozofie a religiilor la catedra pe care o deține în cadrul Universității de la Chicago.

Este un omagiu bine meritat pentru un savant de renume mondial în domeniul amintit mai sus. Dar nu numai atât, Delacampagne în articolul intitulat "Mircea Eliade et les aventures du sacré--le rêve, l'art la religion ... trois chemins qui, par mille détours et aventures, mènent l'homme au sacré..." (M. E. și aventurile sacrului--visul, arta, religia...trei drumuri care, printr'o mie de detururi și aventuri, conduc omul spre sacru) revelează întreaga operă creatoare a lui Mircea Eliade în chiar prima frază a articolului: "aproximativ patruzeci de volume etnologice și istorice, o duzină de romane, câteva mii de articole--opera lui Mircea Eliade începe să apară în decursul ultimului sfert de secol, ca una din cele mai importante în epoca contemporană."

Din volumul publicat recent de Gallimard reese portretul complex atât al unui scriitor de mare talent și dinamism cât și al unui om ca toți semenii lui: "Se regăsesc [în acest volum], povestite cu umor, pasiune, luciditate, epizoade cu totul neobișnute dintr'o viață bogată în aventuri--nu numai aventuri intelectuale Pentru că Mircea Eliade nu este însetat numai de cărți; el este un om întreg ("complet"), în sensul în care el putea fi în concepția umanistică a Renașterii italiene."

Suntem convinși că volumul de mai sus conține reflecții valoroase asupra mediului cultural și social atât al României--spatiul din care Mircea Eliade s'a inspirat și a pornit--cât și al celorlalte culturi din care s'a îmbogățit și pe care le-a îmbogățit.

Una din cele mai autentice și ferme declarații critice la adresa Uniunii Sovietice în ajunul conferinței de la Madrid a fost a generalului Pyotr Grigorenko. În legătură cu această conferință (11 Nov. 1980) pentru revizuirea împlinirii convenției de la Helsinki (1975), Grigorenko, singurul general rus dizident, căruia i s'a ridicat cetățenia în 1977, în timp ce se găsea în vest pentru tratament medical, dezvăluie fapte concrete de violare a drepturilor omului în Uniunea Sovietică și sugerează cum ar trebui să răspundă țările de Vest la aceste violări.

Elizabeth Pond, corespondentul ziarului Christian Science Monitor (W.E., Nov. 14, 1980, p. 13, cols 3-4) relatează părțile principale din interviu din care reiese că 35 de ucrainieni, membrii ai comitetului de verificare a împlinirii convenției celor 35 de la Helsinki au fost condamnați, internați în lagăre sau exilați. Date obținute de la Societatea pentru drepturile omului din Frankfurt (Germania de Vest) arată că 40 de membri în diferite comitete din Rusia Sovietică sub egida conferinței de la Helsinki au fost arestați sau condamnați. 32 dintre ei au suferit condamnări de 153 de ani muncă în lagăre de concentrare și 75 de ani de exil intern.

Sugestia lui Grigorenko este ca țările de vest să insiste pentru o rezoluție care să ceară eliberarea tuturor deținuților pentru cauza drepturilor omului. Dacă sovieticii repudiază o astfel de rezoluție atunci să se anuleze convenția Helsinki și să se convoace o nouă conferință pentru adoptarea unui tratat care să termine războiul al 2-lea mondial și să determine frontierele.

Grigorenko, în colaborare cu Vladimir Bukowsky, Alexandru Ginzburg și alți exilați din Rusia sovietică organizează o asociație internațională să cuprindă toate comitetele active pentru drepturile omului în cele 35 de țări semnatare a le convenției de la Helsinki.

The New York Review of Books (4 Dec. 1980, p. 21), publică un apel semnat de 31 de "consilieri ai inițiativei" (între care senatorul Clifford P. Case) și 189 alți distinși oameni de stat, personalități în științe naturale și sociale, în literatură și artă, adresat Conferinței care are loc la Madrid pentru revizuirea acordului

de la Helsinki din 1975. Prin el se cere "liberarea lui Sakharov și a tuturor prizonierilor politici din Uniunea Sovietică"--total 17. Printre cei menționați în apel cei mai mulți sunt fondatori și conducători de grupări de apărare a drepturilor omului și administratori ai Fondului social rusesc, colaboratori la publicația subterană "Cronica evenimentelor curente" sau apărători ai religiei creștine. Iată câteva nume din diferite colțuri ale Uniunii sovietice: Yuri Orlov (gruparea Moscova), Mykola Rudenko și Lev Lukyanenco (gruparea ucrainiană), Viktoras Petkus (gruparea lituaniană), Robert Mazaryan (gruparea armeniană), Merab Kostava (gruparea georgiană), pâr. Gleb Yakunin (gruparea creștină), Lev Volokhonsky (gruparea inter-profesională a muncitorilor) s.a.

Scrisoarea se încheie prin cuvintele următoare: "Apelăm la oameni de bună voință din toată lumea să-și însușească și să susțină apelul nostru și să ceară ca această conferință de la Madrid să pună problema drepturilor omului pe primul plan al dezbaterilor."

Intr'un articol de primă pagină ziaristul Murray Seege de la Los Angeles Times (9 Nov. 1980, pp. 1 ff.) prezintă o analiză de fapte politice observate recent în România. Sub titlul "Vizibilitate de la înălțime--resentiment profund. Soția Conducătorului român exercitează o putere fără rival" (High Visibility, Deep Resentment--Romanian Leader's Wife Wields Unrivaled Power), ziaristul american constată că pe canalele de televiziune din București duetul "președintele Nicolae Ceaușescu și Elena Ceaușescu" se repetă la nesfârșit. În presa oficială a partidului comunist (Scînteia) se repetă aceeași formulă în darea de seamă asupra vizitei oficiale a celor doi soți în Jugoslavia. Tot așa în filmul de 30 de minute reflectând vizita în țara vecină, Elena Ceaușescu este alături de soțul ei "în fiecare scenă."

"În nici o altă țară din Europa, est sau vest, o femeie nu a câștigat atâta putere și influență politică, ca Elena Ceaușescu ..."

Consecințele acestei ascendențe politice nu sunt deloc favorabile văzute de masa cetățenilor: "El [Nicolae Ceaușescu] nu se bucură deloc de popularitate. Ea însă

este privită cu adevărată ură.... El este absolut sigur de poziția pe care o deține dar dacă ea ar încerca să-i succedze ar fi o bătălie teribilă."

Ascenziunea spre putere--autorul continuă--a început în 1972 și de atunci în coace a urmat un sir de trepte care au culminat cu numirea ei ca primă vice președintă o Consiliului de Miniștri. În plus, Doamna Elena mai deține controlul asupra tuturor cadrelor partidului și este deputat în parlament.

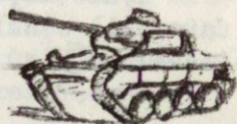
Despre soțul ei, autorul crede că Nicolae Ceaușescu "a construit pentru sine un cult al personalității mai puternic decât ori care alt șef de stat în Europa și care nu permite nici un fel de rivalitate."

Autorul mai constată că regimul Ceaușescu ia o înfățișare din ce în ce mai dinastică și nepotismul se practică în plină lumină: "opt dintre rudele lui Ceaușescu sunt în Comitetul central și cinci frați de ai lui ocupă poziții în guvern.... Ilie este general, ofițer senior în ministerul apărării și vice-președinte al comitetului de apărare în parlament, Ion este subsecretar la agricultură și membru al comisiei de control financiar. Una din surori, Maria, este căsătorită cu un fost prim ministru, Regina este soția președintelui de consiliu de miniștri Ilie Verdeț, iar socrul lui Valentin Ceaușescu, Janos Fazekas este vice președinte al Consiliului de miniștri." În linie succesivă, "feciorul Nicu este secretar al parlamentului și secretar al tineretului comunist Fiica Zoe este directoara unui institut de matematică."

Toată admirația pentru autorul articolului--un american --care a reușit să traseze atâtea nume și să țină seamă de gradul de rudenie și nepotism, lucru puțin obișnuit în Statele Unite. Sistemul descris ne amintește oarecum de cel fanariot, practicat în secolul al '18 lea în care nepotismul și corupția făceau ravagii.

Știri recente de la corespondentul ziarului Christian Science Monitor, W.E., în New Delhi (4 Dec. 1980, p. 2), anunță preparativele unei "ofensive majore" de trupe sovietice în cel puțin 12 din cele 28 de provincii în Afganistan.

În ultimele două săptămâni forțe de rezistență națională au atacat convoaie și instalații militare sovietice în 20 de

provincii, imobilizând importante unități militare oficiale pentru asigurarea transporturilor și comunicațiilor necesare.

Dintr-o armată de 80,000 de oameni, guvernul colaboraționist nu mai dispune decât de circa 30,000. Ceilalți 50,000 au dezertat sau au fost epurați. Corespondența din New Delhi mai arată că noi trupe sovietice au ajuns recent în Afganistan ridicând numărul lor la 85,000-88,000. Noua ofensivă întâmpină rezistență dâră și este forțată să angajeze numeroase bătălii cu grupele de rezistență tactică.

Victoria electorală strălucită a candidatului republican Ronald Reagan în alegerile recente a fost analizată atât de presa americană cât și de cea streină. Revista franceză L'EXPRESS (15 Nov. 1980) califică rezultatele drept "le grand tournant" și redă fotografia președintelui ales pe coperta revistei. Raymond Aron în "La Victoire des Republicains" (p. 46) constată că "oricare ar fi sentimentul adânc al alegătorilor, fapt este că înfrângerea a fost tot atât de decisivă pentru parti [democrat] cât și pentru conducătorul lui."

Un ton asemănător se desprinde din articolul profesorului Sheldon Wolin (The New York Review of Books, 18 Dec. 19 pp. 9-12), "Reagan Country," în care autorul afirmă că "movul adevărat al triumfului Reagan a fost falimentul politicii liberale contemporane în practică și în teorie."

Două realități politice au fost prezente în starea de spirit a poporului american în ziua alegerilor. Una, este nevoia urgentă de a determina în mod clar și precis poziții pe care o ocupă St. Unite între celelalte națiuni și calea de urmat spre a ajunge la obiectiv; a doua, este încrederea neobișnuită în omul ales la cârma corăbiei de stat începând din Ianuarie 1980.

Sovăirile în materie de economie domestică și neputința de a lucra în mod constructiv cu un congres din propriul său partid au făcut ca efortul de multe ori bine intenționat al presed. Carter să dea rezultate insuficiente și prea târziu ("too little and too late"). Statele unite, una din cele mai bogate țări în resurse naturale și de o capacitate industrială încă neîntrecută suferă de somaj cronic și de inflație crescândă. Guvernul Carter n'a găsit diagnosticul care să remedieze economia țării și să-i dea suplețea necesară în fața concurenței întâlnite pe piața mondială.

În afacerile externe, deși stabilite pe bază de principii sănătoase și promitătoare, tactica urmată în împlinirea lor a fost dezastruoasă. A urmat o linie întortochiată, plină de oscilații și sinuozități care au fost exploatate prompt de către Uniunea sovietică și de către revoluția radicală islamică în Iran.

Din întreaga campanie de alegeri prezidențiale și de fapt din întreaga evoluție a concepției politice a lui Ronald Reagan--se distinge un fir roșu care ar putea fi numit "tradiționalism." Apelul lui este pentru o reîntoarcere la valorile de bază a le societății: familie, bună vecinătate, religie, muncă cinstită, dragoste de libertate și de pace. Toate celelalte probleme se vor putea rezolva mai ușor cu oameni de caracter.

Alegătorii au simțit, aproape intuitiv, că limbajul folosit de Ronald Reagan se identifică de aproape cu celace noi nămin bunul simț și omenia. Oamenii nu pot comunica sau coopera unii cu alții fără aceste valori care făuresc caracterele. Într'un cuvânt, la orice treabă se poate porni și rezultate favorabile se pot obține atunci când te poți baza pe caracter și omenie. Acesta este mesajul ce se desprinde din alegerile recente și reprezintă "le grand tournant."

"Eu sunt sindicalist nu socialist. Credința în Dumnezeu îmi ajută acum și mi-a fost de ajutor toată viața. Un om fără religie este un om periculos--fără religie și eu aș fi un om periculos. Eu merg la biserică în fiecare zi iar la zile grele mă rog reginei Poloniei [Fecioara Maria] să ne ajute."

Acestea sunt cuvintele aduse de curând din Polonia într'un articol în Today (21 Nov. 1980, p. 14), intitulat "Lech Walesa: Poland's Symbol of Solidarity" (Lech Walesa, simbol de solidaritate al Poloniei).

Autorul John Torode ne spune despre marea satisfacție simțită de Walesa și cei zece milioane de muncitori unioniști, în ziua deciziei pronunțată de curtea supremă a Poloniei că uniunea muncitorilor nu trebuie să-și schimbe statutele așa cum ceruse tribunalul de jos.

Acest fapt aduce la lumină caracterul pașnic și dorința sinceră a muncitorilor să nu recurgă la greve sau la mijloace violente pentru atingerea unui obiectiv spre care se îndreaptă aspirațiile întregii națiuni poloneze.

Totuși chestiunea rămâne: vor intra rușii cu tancurile sau nu? Răspunsul la această întrebare este "a riddle wrapped in mystery inside an enigma"--ca să folosim cuvintele lui Winston Churchill în descrierea politicei Kremlinului.--În lăcomia lui, șarpele înghite câte odată mai mult decât poate digera... Să ne rugăm și noi pentru Polonia alături de Lech Walesa.

A new story about "the man who came to dinner in Red Square" is making the rounds in Eastern Europe.

It is the story of a most horrifying dream Mr. Brezhnev had that the Polish labor leader Lech Walesa was squatting in Red Square eating Matzo balls with chopsticks.

The story tends to convey "two constants, the Jewish and Chinese elements and one variable: the man who came to dinner in Red Square," which are worrying the Soviet Russian leaders. "Although invulnerable militarily, the empire is emotionally vulnerable." The slightest demonstration of rebellion in Poland as well as a group of Estonian school children marching on the streets of Tallinn seeking to replace the Russian language requirement in school by the Estonian, are met by heavy-handed Soviet reaction. (This is partly quoted from an article by Vladimir Solovyov, a Russian-born historian whose book Russian Paradoxes will soon be published (Christian Science Monitor, W.E., 12, 4, '80, p. 23).

În seara de Sâmbătă, 29 Nov., 1980, CRC a invocat pentru prima dată, aniversarea zilei de 1 Dec., la 62 de ani de la alipirea Transilvaniei la România.

Programul serii a fost deschis cu o rugăciune rostită de către pâr. Ioan Sirbu, pentru cei care au luptat și jertfit pentru împlinirea unirii, pentru cei ce s'au îngrijit să păstreze hotarele României mari și pentru cei care suferă în prezent asupra unui regim ateu și neuman. D-l Mircea Rațiu, descendent din familia de luptători Transilvăneni, a prezentat un scurt

istoric al luptei de eliberare cu momentul ei culminant de la 1 Dec., 1918. Vorbitorul a subliniat rolul istoric pe care l-a împlinit Delegația celor 1228 de reprezentanți ai românilor ardeleni, adunați ca să se pronunțe asupra destinelor de împlinire a unei națiuni. După serviciul religios, președintele comitetului executiv, Stefan Cicio Pop își încheie scurta alocuțiune prin următoarele cuvinte: "Noi comitetul ne-am făcut datoria de a vă chema. Voi, poporul luați acum hotărâri." Vasile Goldiș citește apoi cele șase rezoluții, prima fiind cea a independenței și a unirii cu România; toate fură primite cu entuziasm și aprobate unanim de către masa celor prezenți.

"Actul istoric al unirii era împlinit." Cu aceste cuvinte vorbitorul Mircea Rațiu și-a încheiat prezentarea în care faptele istorice au fost împletite cu amintiri personale din copilărie, când conducători ai luptelor de eliberare poposeau din când în când în casa familiei Rațiu.

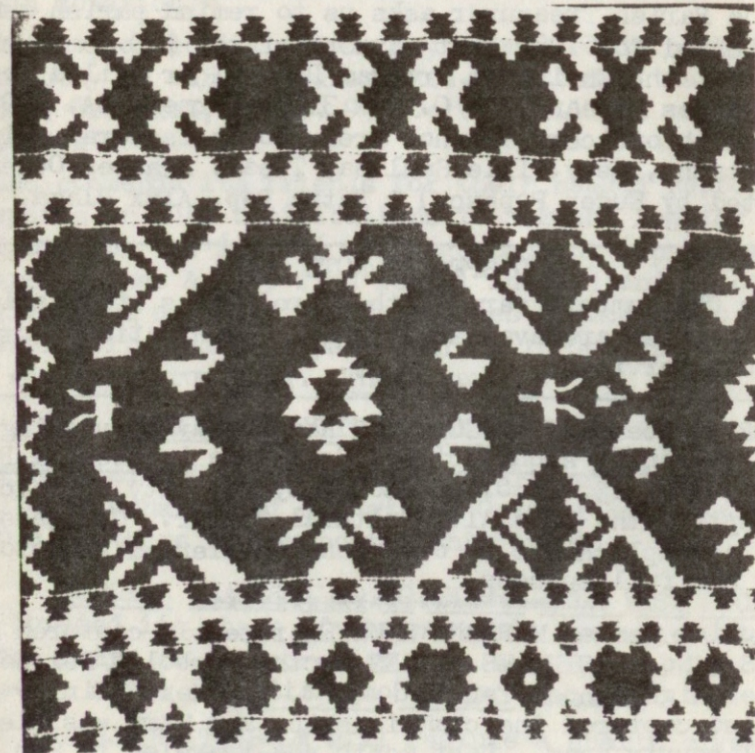
Lucrările de reparație și vopsitul pe dinafară la CRC s'au desfășurat cam încet. Totuși mulțumită inițiativei și numărului de ore dedicate cu hărnicie și dragoste de către familia Mandochi, o parte din lucrările urgente au fost executate înainte de căderea ploilor.

Nadia și Gheorghe Mandochi ocupă, în mod temporar, micul apartament de la CRC. Harnica pereche, care a

sosit de curând în St. Unite, a compensat prin muncă voluntară ospitalitatea acordată de către Consiliul de administrație CRC. Gheorghe Mandochi a reparat și vopsit ferestrele și pereții de dinafară ai clădirii în partea care avea urgentă nevoie. Este un gest frumos față de comunitate, pentru care Consiliul de administrație îi exprimă mulțumiri și aprecieri și care oferă un bun exemplu de urmat.

Le dorim mult succes în efortul și aspirațiile către o așezare satisfăcătoare în mijlocul comunității noastre din California.

Participanți americani la conferința internațională de matematici ținută pe litoralul Mării negre (Sept. 1980), au confirmat primirea scrisorii noastre de informație asupra celor cinci arestări în România, prin violarea drepturilor omului. Folosind contactul cu colegiilor din România oamenii de știință americani au intervenit în favoarea liberării celor arestați și condamnați.

COVOR--Ornament în desene geometrice

ANNOUNCEMENTS

A CRC PROSPECTIVE YOUNG PEOPLE'S GROUP--"Junimea Casei Române" held an organizational meeting Nov. 29, at 6:30 p.m. in the library before the Transylvanian Anniv. Program. While enjoying pizza (courtesy of the Smulneas), the group discussed possible plans for next year, including a skit.

From . . . UNIREA DELA VEST SOCIETY
"Happy Holiday Greetings!"

Pres. John Moldovan & Financial Secy. Sylvia Bogdan will be notifying members concerning the annual meeting.

HOLY RESURRECTION ROMANIAN ORTHODOX PARISH reports that its religious services for 1980 have been scheduled the last Sunday of the month at 11 a.m. The 1981 schedule will be discussed at the Parish Annual Meeting in January.

The next service will be held Sun., Dec. 21, at 11 a.m., with Father Ioan Sirbu officiating and will be followed by the Parish Christmas Program & Potluck.

The Parish Treasurer asks us to remind parish members still behind for 1980 that payment of the \$30 membership can be made at the Christmas Program Dec. 21 or mailed to Mrs. Frances Ocneanu, P. O. Box 3186, Carmel, CA. 93921.

Parish officers are now Pres. Sorin Issvoran, Vice Pres. Gh. Costache, Secy. Ilie Smultea, Treas. Frances Ocneanu (assisted by Eugen Popescu) & Vatra Rep. Alex Blaga.

CRC SPECIAL NOTE

As CRC members vary in their religious affiliations, CRC facilities are available to all denominations for religious services.

CRC Member MIRCEA GORENIUC Had a private viewing entitled "Visionary Architectural Sculpture in Steel & Brass" on Sat., Dec. 13, 1980, sponsored by the City of Palo Alto Arts Dept. & the Palo Alto Cultural Center. CRC takes pride in the accomplishment of our young & talented sculptor and wishes him full success.

Junior Member MARIANA SMULTEA recently captured the No. 1 DOUBLES & No. 2 SINGLES TITLES in the Humboldt/Del Norte Counties High School Tennis Competition. Her McKinleyville High team also captured the championship, and Mary was elected to the all-county team. Last month she traveled to San Lorenzo For Regional Competition. Mary was also honored as the Outstanding High School Senior Girl for December by the SOROPTIMISTS of Arcata, Calif.

ACKNOWLEDGMENTS

LOVE in the of CRC --

OUR SINCERE EXPRESSION OF GRATITUDE TO OUR MOST RECENT

GOLDEN BOOK CONTRIBUTORS

Alexander BLAGA (\$20)	Peter MALATTIA (\$5)
Soly BORDER (\$6)	John MOLDOVAN (\$20)
Nicolae CAZACU (\$25)	Ion NEAGU (\$10)
Eugen COBAN (\$10)	Mihai & Anca OLTEANU (\$10)
Dorin & Silvia GHEORGHIU (\$15)	Ileana & Ironim PETRESCU (\$10)
Matei IZVERNARI (\$10)	Ghita POLINSCHI (\$20)
Marius MALATTIA (\$10)	Ardase SEROPIAN (\$20)

Thirteen of these donations resulted from an appeal made at our October & November programs. We thank Niculae Moisidis & Ilie Smultea for taking the trouble to go around the group with the Golden Book.

We also thank John Marinescu, Paul Roggensack and Manuel Selles for signing the Golden Book in anticipation of a mail-in donation.

Golden book contributions may be mailed to either CRC or directly to our treasurer, Mrs. J. C. Smultea, Rt. 1, Box 367, Trinidad, Calif. 95570; they will be recorded in the Golden Book.

CRC commends its friends for their needed support. It depends on such contributions to augment regular income available for the \$531.76 mortgage payment (approx. \$300 from membership dues & \$100 from rental income) and to cover miscellaneous organizational expenses & home improvements. The \$191 collected this past quarter in Golden Book donation was most promising. Thank you!

SPECIAL ACTIVITY DONATIONS WELCOME

Our special thanks to Mr. Ghita Polinschi for his additional door donation of \$13 at our October 11 Dance Party. and to all others who supported this event.

SPECIAL THANKS ALSO TO UNIREA DELA VEST SOCIETY, which donated its share of the proceeds from the October 11 Dance Party co-sponsored by this society and CRC. This event added \$78.85 to our CRC treasury.

UPCOMING TOMBOLA will feature a quartz crystal digital watch with month/date display courtesy of a donation by Nicolae Cazacu. Other offerings will be gracefully accepted.

OUR CRC WORK CREW HOME REPAIRS & IMPROVEMENTS

In the past few months, a number of people have been behind the scenes giving of their time to help keep the hall in shape: Home Repairs Chm. Nicolae Dimitriu, Gheorghe Mandochi, John Moldovan, Eugen Popescu, Ilie Smultea, and last, but not least, our Gen. Mgr. Gh. Costache, who is always on the scene when there is something to be done.

Besides roofing repairs, a new gate to the backyard has been added courtesy of Messrs. Moldovan & Mandochi. Hope you've noticed the clean & neat backyard and the repaired and painted window frames and walls on the south side of the house in back, mostly the work of Gh. Mandochi.

CRC is fortunate to have the Mandochis in residence to watch the house, keep everything tidy and in shape and provide hospitality services where needed. At its last meeting the Board of Directors commended the Mandochis for a job well done.

WANT TO JOIN THE VOLUNTEER WORK CREW?

Next Work Day, weather permitting, is Saturday, December 20 at 9 a.m. Everyone welcome. For information, call Nicolae Dimitriu (415) 454-2451 or Gh. Costache (415) 482-5609.

A WARM WELCOME TO OUR NEWLY ARRIVED IMMIGRANTS

Mr. & Mrs. Gheorghe Balaban
Mr. Dan Cautis
Mr. Vasile Hepkal
Mr. & Mrs. Costin Niculescu & small son

We hope that their Romanian-American brethren in the area will do all they can to make their adjustment to the American way of life a pleasant one.

If you wish help in reuniting your family in America (as provided in the Helsinki Accords on Human Rights of 1975 or wish help in securing an affidavit for someone, please contact our Immigrants & Affidavits Chairman, Mr. Eugen Coban at (408) 988-0366.

CRC BULLETIN BOARD TO BE PLACED IN FOYER

Watch for activity announcements to be posted on our Bulletin Board in the foyer as well as other times of interest.

Special ACKNOWLEDGMENT to Founding Members recently adding their support to the ENGRAVING OF THE MEMORIAL PLAQUE

Dan C. Didescu (\$12)

Nicolae Dimitriu (\$15)

John Dumitru (\$11)

Special Tribute to Paid-up Members

Founders*

Alexandru Blaga	Frances & Traian Ocneanu
Remus Bretoi	Anca & Mihai Olteanu
Valer Bursan	Alexander Parvu
Alexander Burz	Eugen Popescu
Margareta Cismaru	Mircea Ratiu
Emeric Kalman	John Simicin
Romeo Malattia	Ilie J. Smultea
Otilia Bria Malattia	Judith Clark Smultea

*45% of our charter members are reflected here & are paid thru Nov. or have credit balances A/O Dec. 6.

Note: 61% are paid thru Oct; 70% thru Aug.;
We hope all will try to clear up their accounts for the New Year.

Regular Voting Members: Ion & Maria Manea-Manoliu
Vasile Mihailianu

Associate Members: Antonio Docan, Margot Munroe,
Nicolae Novac, Manuela Selles, Dikran Tavagian,
Mircea & Irene Tanasescu, Jean White & Elizabeth Widican

MEMBERSHIP SUMMARY A/O 12/6/80

Individual Founding Members.....	33
Initial \$100 loan units.....	114
Accum. loan units thru dues.....	117
Cum. individual loan units.....	231
Estim. mo. income (114 x \$2.50/init. unit).....	\$285
Regular Voting Members.....	2
Est. mo. income (2 x \$5 mo. dues).....	10
Associate Members (Reg. & Hon.)....	9
Est. mo. income (7 reg. @ \$1 dues).....	7
ESTIMATED MO. DUES INCOME.....	\$302
ADD: Special Organiz. Member:	
Holy Resurrection Orth. Par..	1
10 init. + 4 accum units	
TOTAL MEMBERS & CUM. LOAN UNITS:	45
	14
	245

MEMBERSHIP LIST GROWS

One of the greatest pleasures of a treasurer is to open the mail & find a check with a membership subscription.

WE WELCOME THE FOLLOWING ADDITIONS:

New Associate Member	Elizabeth WIDICAN (\$12)
	(Brookline, Mass.)
1981 Assoc. Memb. Renewal	Dikran TAVAGIAN (\$12)
Charter Member Unit Increase* ...	Mircea RATIU (\$100)
(from 2 to 3 initial loan units)	
Prospective Charter Member**	Petru DARABAN (\$25)

*We hope other founders will follow Mr. Ratiu's loyal example & increase their regular support to CRC. Mr. Ratiu has been building up a credit balance in his membership account for this purpose. Founding members may increase their initial loan units without making up the respective back dues for the added unit(s).

** Prospective Founding Members may subscribe to charter membership by making regular payments until the required \$100 initial loan unit & \$130 back assessment dues for 1978-80 are met, at which time his/her name will be entered on the charter membership rolls. A space will be reserved on the Memorial Plaque for such prospective members in good standing. (Eight spaces now remain for the 2nd engraving of the plaque scheduled for January 1983.)

LET'S MAKE 1981 CRC MEMBERSHIP YEAR!

CRC depends on the widening support of the Romanian-American community not only in Northern California but elsewhere across the U. S. or even the world. To keep our Romanian home for which we have worked so many years depends on wider support and sacrifice on the part of the entire community. With many sharing the mortgage obligation (need hall improvements too), the burden will not fall on the same few shoulders (membership participation now ranges from one to 20 loan units, or from \$2.50 to \$50 a month in member assessment dues.)

INVITATION TO MEMBERSHIP

CRC cordially invites the Readers of BULETINUL CR to consider membership in Casa Romana & Capela

Several forms of membership are available:

- Associate Membership (\$12/yr. or \$1/mo.)
- Regular Voting Membership (\$60/yr. or \$5/mo.)
- Founding (Charter) Membership:
 - Subscription of at least one \$100 initial loan unit (interest-free loan for an indefinite term which CRC expects to repay as her financial situation will allow.)
 - Payment of 1978-80 back assessment dues of \$130 A/O Dec. 1980 (may be done in instalments).
 - Pledge to make monthly payments, as necessary, towards the first deed of trust on the property* in proportion to the number of initial loan units subscribed to in relation to the number subscribed to by all members. (Current dues are now \$2.50 per month per initial loan unit.) CRC hopes gradually to eliminate the monthly rates as rental or other income increases.
 - Founders may elect to have monthly dues added to their initial loan to CRC or credited as tax-deductible donations (most have chosen to accumulate dues as loans).
 - Loans may be converted to tax-deductible donations at any time by notifying the treasurer in writing.

*NOTE: Mo. mortgage payments are \$531.76. Approximately 12 years remain on original 15-year note for \$54,000 (no pre-payment penalty). Unpaid balance A/O 12/1/80 is \$48,154.12. (Price was \$71,000)

TRANSFER OF MEMBERSHIP STATUS POSSIBLE.

Regular voting members may elect to transfer their accumulated dues donation to the Founding Member account upon payment of the \$100 initial loan to CRC. The accumulated dues donation will be credited to payment of charter member back-dues-assessments of \$130 for 1978-80.

CRC FINANCIAL STATEMENT A/O December 1, 1980

Treasurer's Account

General Funds (mortgage, organization)...	\$657.35
Assistance (Charity) Fund.....	<u>100.00</u>
	\$757.35
General Manager's Property Mgmt Acct.....	<u>131.08</u>
TOTAL CASH BALANCE 12/1/80.....	<u>\$888.43</u>

Notes to Financial Statement

Treasurer's Account:

Our Treasurer, Judy Smultea, is pleased to announce that this past quarter (Sept. 1-Dec. 1) showed a deposit of \$300 representing a transfer from the hall rental account. Other income for this period totalled \$1,338.85, representing \$858 in membership dues loans and \$402 in donations (\$34 membership dues, \$37 plaque, \$201 Golden Book, \$115 bulletin and \$15 assistance fund) plus a net profit from the Oct. dance party of \$78.85.

Expenses totalled \$1,735.78 (\$1,595.28 for three mortgage payments, \$135.49 for the bulletin and \$5.04 for miscellaneous postage & photocopies. Disbursements exceeded receipts for quarter by \$96.93.

As of press date (12/8/80), Dec. treas. receipts amounted to \$72.50, for a total in general funds of \$729.85, which will little more than cover the Dec. mortgage payment and Dec. bulletin. The Romanian-American community must increase its support if CRC is to survive or charter member dues assessments may have to return to the original \$5 rate per initial loan unit.

General Manager's Account

According to our General Manager, Gh. Costache, utilities and hall supplies are running about \$400 a month. Rental income for 3 months 9/1-12/1 totalled \$2,287.50. Special expenditures included paint (\$15.52, 1st instal. county taxes \$391.21 (2nd instal. due 2/3/81), semi-annual insurance premium of \$696 (up from \$600) and \$35 postage/bulk mail, for a total of \$1,137.73 over & above normal hall management expenses & transfers to treasurer for mortgage account.

Home repairs are continually needed (currently including electrical work, roofing, painting and furnace). CRC continues to improve its rental income to meet such expenses and to help with the mortgage.

HEAR YE! HEAR YE!

ALL MEMBERS - - - CALL TO CRC ANNUAL MEETING
Saturday, January 24, 1981
(3 p.m. - CRC Salon)

a g e n d a

Annual Reports - Officers

Annual Reports - Committee Chairmen

Historical Section - Alex Parvu, Jr.

External Relations - Sorin Issvoran & Mircea Rațiu

Immigration & Affidavits - Eugen Coban

Publicity - Mircea Rațiu & Eugen Coban

Controllers - Alexandru Blaga & Sorin Issvoran

Home Repairs & Improvements - Nicolae Dimitriu

Hospitality - Nadia Mandochi

Election of New Board of Directors (3-year term)

Report of Nominating Comm. (A. Blaga, E. Coban, M. Rațiu)

Nominations from the Floor

Election of 1981 Board of Directors

Election of 1981 Nominating Committee

Discussion of 1981 Program

Discussion of 1981 Budget

Proposals to 1981 Board

ALL MEMBERS (Founders, Regular Voting and Associate) are invited to attend; associate members may participate in the discussions but do not vote.

IT'S NOT TOO LATE TO BE COUNTED IN THE CRC MEMBER RANKS & TO PARTICIPATE AT THE ANNUAL MEETING
(See enclosed subscription form.)

C O N V O C A R E

ADUNARE GENERALĂ ANUALĂ CRC și alegerile de consilieri administrativi se va ține pe ziua de 24 Ian. 1980, 3 p.m. (Montecito 124), cu următorul program:

Raportul comitetului executiv

Raportul comisiunilor speciale

Raportul comisiei de numiri (A. Blaga, E. Coban, M. Rațiu)

Alegerea consilierilor de administrație

Discuția bugetului pe 1981

Trasarea programului de activitate CRC pentru 1981

Data ședinței viitoare.

CALENDAR OF EVENTS AT CRC

DECEMBER 20, 1980 (Saturday)

Work Day at CRC - 9 a.m.

DECEMBER 21, 1980 (Sunday)

Holy Resurrection Orthodox Parish--

Religious Service followed by
Traditional Christmas Program &
Pot-luck Dinner at about 4 p.m.
(see article, p. 39)

JANUARY 24, 1981 (Saturday)

CRC Annual Meeting - 3 p.m.

ANNIVERSARY CELEBRATION--

Unification of Principalities - 8/p.m.

Buffet & Refreshments Available
Entrance by Voluntary Donation

JANUARY 25, 1981 (Sunday)

Holy Resurrection Orthodox Parish
Religious Service - 11 a.m.

FEBRUARY 14, 1981 (Saturday)

CRC VALENTINES DAY DANCE - 8:30 p.m.

Dancing to the Chiodo Orchestra
(American & International Music)

Entrance & Buffet (suggested \$5 donation)
Refreshments Available

CRC GARAGE SALE - Coming Up

Event is contingent upon donation of sufficient items. Remember to bring with you some objects for the sale each time you come to CRC (deliver them to Mrs. Nadia Mandochi) or send them to CRC with a friend or Board member. Friends from a distance may wish to mail them to CRC. For more information, call Elena Pârvan (415) 836-0595.

(This is usually a good fund-raiser for most organizations. Its success will depend on your donations.)

DEC.-JAN-FEB						
S	M	T	W	T	F	S

CALENDARUL CRC

LE1 JAN-FEB						
S	M	T	W	T	F	S

24 Ian. 1981 (Sâmbătă), 8 p.m.: ANIVERSAREA UNIRII PRINCIPATELOR ROMÂNE

Casa Română & Capela va sărbători, ca și în anii trecuți, aniversarea unirii Principatelor române, în ziua de Sâmbătă, 24 Ian., 1981--la care invită pe toți românii și prietenii lor să participe.

Programul va avea loc în Montecito 124, începând de la ora 8 seara și va cuprinde o evocare a momentului istoric care a dat naștere statului român modern

Bufet și băuturi răcoritoare vor fi la îndemâna donatorilor. Un program complet se va pregăti și distribui la intrarea în sală.

Intrarea este benevolă.

"VALENTINES DAY"

14 Feb. 1981 (Sâmbătă, 8:30 p.m.): SERATA DANSATA

Toți românii și prietenii lor sunt invitați la o SERATĂ DANSANTĂ, Sâmbătă, 14 Feb. 1981, începând de la 8:30. Bine cunoscuta orchestră CHIODU va fi prezentă cu selecțiuni de dansuri românești și americane.

Bufet și băuturi răcoritoare vor fi la dispoziția amatorilor.

COLECTA DE OBIECTE PENTRU "GARAGE SALE"
CONTINUĂ. Nu uitați să aduceți cu Dvs. cutia de carton cu obiecte când veniți la CRC pentru ori care scop. Obiectele se predau pentru înregistrare D-nei Mandochi. Pentru informații suplimentare, telefonați Dnei Elena Pârvan care a binevoit să preia sarcina organizării.

Prieteni din afara nordului Californiei pot trimite obiecte prin poștă la adresa CRC, atenția Dnei Pârvan.

CASA ROMANA & CAPELA
(A California Nonprofit Corporation)

I WISH TO BE A PART OF THE FOUNDING OF CASA ROMANA & CAPELA IN THE FOLLOWING WAY(S):

1. ☐ I wish to be a CHARTER MEMBER by subscribing to _____ initial loan unit(s) @ \$100 a unit.

I understand that this is considered an interest-free loan for an indefinite term which Casa Romana expects to repay as her financial situation will allow and that I may convert this loan into a tax-deductible contribution at any time by notifying the treasurer in writing.

I further understand that as a founding member, I pledge myself to make monthly payments as necessary toward the amortization of the first deed of trust on the property in proportion to the number of initial loan units subscribed to. I wish these monthly payments to be considered as (check one): (a) loan ____; (b) donation ____.

Moreover, I understand that in order to join the Founding Member Ranks CRC expects me to make up back member-assessment-dues for 1978/79 (20 months @ \$5 = \$100) and 1980 (\$2.50 a month x 12 = \$30), or an additional \$130. (CRC hopes to gradually eliminate the monthly rates as rental and/or other income increases.)

I ENCLOSE \$ ____ . I WISH TO PAY THE REMAINDER IN INSTALLMENTS OF \$ ____ A MONTH.

(signature) _____ (address) _____
(print name) _____
(date) _____ Tel. No. _____

Please make checks payable to Casa Romana & Capela & mail to CRC at 124 Montecito, Oakland, Ca. 94610, or to the Treas., Mrs. J. Smultea, Rt. 1, Box 367, Trinidad, Ca. 95570.

CASA ROMANA & CAPELA

FONDATORII
(THE FOUNDERS)

Ioan & Virginia Balaci	Romeo Malattia &
Alexandru Blaga*	Otilia Bria Malattia
Remus Bretoi	Niculae Moisidis
Valer Bursan	John V. & Ilse Moldovan*
Alexander Burz	Fam. Traian Ocneanu*
Nicolae Cazacu*	Anca & Mihai Olteanu
Margareta Cismaru	Alexander Parvu, Jr.
Eugen Coban	Eugen Popescu
Gheorghe Costache*	Mircea Rațiu
Dan C. Didescu	John Simicin
Nicolae Dimitriu*	Ioan Sirbu
John Dumitru	Ilie J. Smultea*
Mircea Gorenuc	Judith Clark Smultea*
Sorin Issvoran*	Elena Stamatescu-Greavu
Angela Jonescu	Eugen Stoia
Fam. George Jordan*	Petre Sturzu
Emeric Kalman	Leon Vasu

Regular Voting Members

Ion & Maria Manea-Manoliu Vasile Mihaileanu

SPECIAL ACKNOWLEDGMENT TO:

Romanian Orthodox Parish "Invierea Domnului" &
Unirea dela Vest Society of the Union & League
of Romanian Societies of America

*5 or more initial loan units

MOTTO

"EVERY COUNTRY IS LESS SECURE WHEN ONE COUNTRY LOSES
ITS SOVEREIGNTY AND INDEPENDENCE TO SOVIET AGGRESSION"
(Current Policy #143)

2. ☐ I wish to become a REGULAR VOTING MEMBER by contributing \$60 in annual dues for which I may take a tax deduction. I wish to pay my dues
(a) annually _____ (\$60); (b) monthly _____ (\$5 a month)

3. ☐ I wish to become an ASSOCIATE AND NONVOTING MEMBER by contributing \$12 as annual dues for which I may take a tax deduction. I wish to pay my dues
(a) annually _____ (\$12); (b) monthly _____ (\$1 a month)

Associate Members receive regular mailings and have the right to participate in discussion and make suggestions but not vote. Like regular voting members, they have access to CRC facilities (library, hall) as provided by the bylaws.

4. ☐ I wish to make a GOLDEN BOOK DONATION of \$ _____ for which I may take a tax deduction. The names of donors are inscribed in the Golden Book (Cartea de Aur) occupying a permanent place of honor at CRC.

5. ☐ Please enter my tax-deductible subscription to BULETINUL "CASA ROMANA" at \$ 5 a year for the years _____.

(signature) _____ (date) _____ (address) _____
Tel No. _____

CASA ROMANA & CAPELA

BOARD OF DIRECTORS

&

OFFICERS

- Alexander Blaga
- Nicolae Cazacu
- ~~George Coban~~ **EUGEN**
- Gheorghe Costache
- Dan Didescu
- Niculae Dimitriu
- Traian Ocneanu
- Ilie Smultea

- President: Ilie Smultea
- Vice Pres.: Traian Ocneanu
- Secretary: Dan Didescu
- Treasurer: ~~Frances Ocneanu~~ **JUDITH SMULTEA**
- General Manager: Gheorghe Costache

**SĂRBĂTORI FERICITE si
ANUL NOU LA MULȚI ANI !**

Stecua sus răsare

Ca o taină mare . . .

St. SOCOLIUC:- TREI PĂSTORI